

49926/26-06-2025

1η προκήρυξη Καθεστώτος Ενισχύσεων «Καθεστώτς Περιοχών Ειδικής Ενίσχυσης» του ν. 4887/2022

Αριθμ. 49926/2025

(ΦΕΚ Β' 3306/27-06-2025)

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τον ν. 4887/2022 «Αναπτυξιακός Νόμος - Ελλάδα Ισχυρή Ανάπτυξη» (Α' 16), και ιδίως τα άρθρα 29 και 30 και 51 έως 57 αυτού όπως τροποποιήθηκε με τον ν. 5203/2025 (Α' 87).
2. Τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθμ. 651/2014 της Επιτροπής της 17ης Ιουνίου 2014, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για την Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης [Γενικός Απαλλακτικός Κανονισμός (Γ.Α.Κ.)] (ΕΕ L 187), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2023/1315 της Επιτροπής της 23ης Ιουνίου 2023.
3. Την υπό στοιχεία C(2002) 25 final/06-01-2022 πράξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με την οποία ενέκρινε τον Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων για την Ελλάδα (1 Ιανουαρίου 2022 - 31 Δεκεμβρίου 2027) - Κρατική ενίσχυση SA. 100372 (2021/N) - Ελλάδα, όπως τροποποιήθηκε με την C(2022) 5087 final/14-07-2022 πράξη της.
4. Τον ν. 4622/2019 «Επιτελικό Κράτος: οργάνωση, λειτουργία και διαφάνεια της Κυβέρνησης, των κυβερνητικών οργάνων και της κεντρικής δημόσιας διοίκησης» (Α' 133).
5. Το άρθρο 90 του Κώδικα νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα (π.δ. 63/2005, Α' 98), το οποίο διατηρήθηκε σε ισχύ με την περ. 22 του άρθρου 119 του ν. 4622/2019 (Α' 133).
6. Το π.δ. 5/2022 «Οργανισμός Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων» (Α' 15).
7. Το υπ' αρ. 81/2019 «Σύσταση, συγχώνευση, μετονομασία και κατάργηση Υπουργείων και καθορισμός των αρμοδιοτήτων τους - Μεταφορά υπηρεσιών και αρμοδιοτήτων μεταξύ Υπουργείων» (Α' 119).

8. Το π.δ. 84/2019 «Σύσταση και κατάργηση Γενικών Γραμματειών και Ειδικών Γραμματειών/Ενιαίων Διοικητικών Τομέων Υπουργείων» (Α' 123).

9. Το π.δ. 77/2023 «Σύσταση Υπουργείου και μετονομασία Υπουργείων - Σύσταση, κατάργηση και μετονομασία Γενικών και Ειδικών Γραμματειών - Μεταφορά αρμοδιοτήτων, υπηρεσιακών μονάδων, θέσεων προσωπικού και εποπτευόμενων φορέων» (Α' 130).

10. Το π.δ. 82/2023 «Μετονομασία Υπουργείου - Σύσταση και μετονομασία Γενικών Γραμματειών - Μεταφορά αρμοδιοτήτων, υπηρεσιακών μονάδων και θέσεων προσωπικού - Τροποποίηση και συμπλήρωση του π.δ. 77/2023 (Α' 130) - Μεταβατικές διατάξεις» (Α' 139).

11. Το π.δ. 32/2024 «Διορισμός Υπουργών και Υφυπουργών» (Α' 91).

12. Την υπ' αρ. 47559/19-6-2025 κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Ανάπτυξης «Καθορισμός του ποσού, κατά είδος ενισχύσεων, για τα επενδυτικά σχέδια που υπάγονται στο καθεστώς ενισχύσεων «Καθεστώς περιοχών ειδικής ενίσχυσης» του αναπτυξιακού ν. 4887/2022, του έτους 2025» (Β' 3118).

13. Το υπό στοιχεία 110040 ΕΞ 24/06/2025 έγγραφο της Ειδικής Υπηρεσίας Κρατικών Ενισχύσεων και Χρηματοδοτικών Εργαλείων της Εθνικής Αρχής Συντονισμού με θέμα «Διατύπωση γνώμης επί σχεδίου Προκήρυξης υποβολής προτάσεων χρηματοδοτικής ενίσχυσης επενδυτικών σχεδίων στο πλαίσιο του Καθεστώτος Ενισχύσεων "Μεταποίηση - Εφοδιαστική Αλυσίδα" του αναπτυξιακού νόμου 4887/2022, όπως ισχύει».

14. Το άρθρο 90 του ν. 4727/2020 «Ψηφιακή Διακυβέρνηση (Ενσωμάτωση στην Ελληνική Νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/2102 και της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1024) - Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες (Ενσωμάτωση στο Ελληνικό Δίκαιο της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972) και άλλες διατάξεις» (Α' 184).

15. Το γεγονός ότι οι διατάξεις της παρούσας δεν αφορούν σε διοικητική διαδικασία για την οποία υπάρχει υποχρέωση καταχώρισης στο ΕΜΔΔ-ΜΙΤΟΣ

16. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις της παρούσας απόφασης δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού,

αποφασίζουμε:

Άρθρο 1

Σκοπός - Διάρκεια Καθεστώτος

Σκοπός του παρόντος καθεστώτος είναι η ενίσχυση επενδυτικών σχεδίων που υλοποιούνται στις περιοχές της χώρας οι οποίες αντιμετωπίζουν σημαντικά οικονομικά και δημογραφικά προβλήματα, όπως οι:

- α) Παραμεθόριες περιφερειακές ενότητες ευρισκόμενες στα βόρεια σύνορα της χώρας,
- β) περιοχές που το κατά κεφαλή Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (Α.Ε.Π.) ανέρχεται στο εβδομήντα τοις εκατό (70%) του ετήσιου της χώρας ή εντοπίζεται πληθυσμιακή συρρίκνωση λόγω των δυσμενών οικονομικών και κοινωνικών συνθηκών.

Στόχος είναι να δοθεί η δυνατότητα στις περιοχές αυτές να πετύχουν ισορροπημένη και βιώσιμη ανάπτυξη και να συγκλίνουν με τον μέσο όρο της χώρας. Το ανωτέρω ποσοστό του εβδομήντα τοις εκατό (70%) του ετήσιου Α.Ε.Π., δύναται να αναπροσαρμόζεται με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης.

Ειδικότερα στο καθεστώς εντάσσονται οι ακόλουθες περιφερειακές ενότητες και τα νησιά του Νοτίου Αιγαίου που ορίζονται στο σημείο 25:

- 1.** Λέσβου-Λήμνου
- 2.** Ικαρίας- Σάμου
- 3.** Χίου
- 4.** Έβρου
- 5.** Ξάνθης
- 6.** Ροδόπης
- 7.** Δράμας
- 8.** Κιλκίς
- 9.** Πιερίας
- 10.** Σερρών
- 11.** Φλώρινας
- 12.** Γρεβενών
- 13.** Καστοριάς

- 14.** Ιωαννίνων
- 15.** Θεσπρωτίας
- 16.** Άρτας
- 17.** Πρεβέζης
- 18.** Καρδίτσας
- 19.** Τρικάλων
- 20.** Μαγνησίας
- 21.** Λάρισας
- 22.** Ηλείας
- 23.** Ευρυτανίας
- 24.** Φωκίδας
- 25.** Τα ακόλουθα α) νησιά του Νοτίου Αιγαίου: Κάσος, Μεγίστη, Χάλκη, Σύμη, Νίσυρος, Ψέριμος, Τήλος, Λειψοί και Αγαθονήσι καθώς και β) η νήσος Αμμουλιανή.¹

- 26.** Η Περιφερειακή Ενότητα Κοζάνης με την ονομασία «Ζώνη Απολιγνιτοποίησης Κοζάνης»,²

- 27.** Ο Δήμος Μεγαλόπολης της Περιφερειακής Ενότητας Αρκαδίας της Περιφέρειας Πελοποννήσου, με την ονομασία «Ζώνη Απολιγνιτοποίησης Μεγαλόπολης».³
- 28.** Περιφερειακή Ενότητα Πέλλας. ⁴

¹Τροποποίηση Α. 50815/2025 01.07.2025

²Προσθήκη Α. 50815/2025 01.07.2025

³Προσθήκη Α. 50815/2025 01.07.2025

⁴Προσθήκη Α. 52575/2025 11.07.2025

Η ημερομηνία έναρξης της υποβολής αιτήσεων υπαγωγής επενδυτικών σχεδίων στο παρόν καθεστώς είναι η 1η Ιουλίου 2025. Ημερομηνία λήξης των υποβολών ορίζεται η 31η Οκτωβρίου 2025.⁵

Η υποβολή των αιτήσεων πραγματοποιείται μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος Αναπτυξιακών Νόμων (ΟΠΣΑν), στην ηλεκτρονική διεύθυνση (<https://opsan.mindev.gov.gr>)

Ο συνολικός προϋπολογισμός του παρόντος καθεστώτος για το έτος 2025 ανέρχεται σε εκατόν πενήντα εκατομμύρια (150.000.000) ευρώ, εκ των οποίων εβδομήντα πέντε εκατομμύρια (75.000.000) ευρώ αφορούν το είδος ενίσχυσης της φορολογικής απαλλαγής.

Τα λοιπά εβδομήντα πέντε εκατομμύρια (75.000.000) ευρώ αφορούν τα είδη ενίσχυσης της επιχορήγησης, της επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης και της επιδότησης του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης και προέρχονται από τον Προϋπολογισμό Δημοσίων Επενδύσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης.

Άρθρο 2

Ενωσιακό Δίκαιο

1. Η υπαγωγή των επενδυτικών σχεδίων των επιχειρήσεων στο παρόν καθεστώς διέπεται ιδίως από:

α. Τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθμ. 651/2014 της Επιτροπής της 17ης Ιουνίου 2014, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για την Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης [Γενικός Απαλλακτικός Κανονισμός (Γ.Α.Κ.)] (ΕΕ L 187), και

β. Την υπό στοιχεία C(2022) 25 final/06-01-2022 πράξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με την οποία ενέκρινε τον Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων για την Ελλάδα (1 Ιανουαρίου 2022 - 31 Δεκεμβρίου 2027) - Κρατική ενίσχυση SA. 100372 (2021/N) - Ελλάδα.

2. Στις ενισχύσεις του παρόντος για τις οποίες αξιοποιούνται και πόροι των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων, έχουν εφαρμογή οι

⁵Τροποποίηση Α. 62738/2025 20.08.2025; Τροποποίηση Α. 82707/2025 27.10.2025

πρόσθετοι όροι και προϋποθέσεις του ενωσιακού και εθνικού δικαίου που διέπουν τις ενισχύσεις αυτές.

Άρθρο 3

Ορισμοί

Για τους σκοπούς της παρούσας προκήρυξης, εκτός από τους ορισμούς που περιλαμβάνονται σε αυτήν, ισχύουν και οι ορισμοί του άρθρου 4 του ν. 4887/2022, καθώς και του άρθρου 2 του Γενικού Απαλλακτικού Κανονισμού (Γ.Α.Κ. - Κανονισμός 651/2014 της Επιτροπής).

Άρθρο 4

Γενικοί κανόνες χορήγησης των ενισχύσεων

Στο καθεστώς ενισχύσεων του παρόντος εφαρμόζονται οι παρακάτω γενικοί κανόνες:

1. Κανόνες Σώρευσης

α. Επενδυτικά σχέδια που ενισχύονται βάσει του παρόντος καθεστώτος επιτρέπεται να υπαχθούν σε άλλο καθεστώς ενισχύσεων ή καθεστώς ενισχύσεων «ήσσονος σημασίας» (de minimis) ή να δανειοδοτηθούν με δάνεια που ενέχουν στοιχεία κρατικής στήριξης με την προϋπόθεση ότι οι ενισχύσεις του παρόντος και οι ενισχύσεις που χορηγούνται βάσει άλλων καθεστώτων για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες, εάν σωρευθούν δεν οδηγούν σε υπέρβαση της έντασης της ενίσχυσης, όπως αυτή ορίζεται στην παρ. 9 του άρθρου 4 του ν. 4887/2022 ή των ποσών της ενίσχυσης που ορίζονται στον Γενικό Απαλλακτικό Κανονισμό (Γ.Α.Κ.), στους Κανονισμούς «ήσσονος σημασίας» (de minimis) ή στην οικεία απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

β. Για να εξακριβωθεί η τήρηση των ορίων στις μέγιστες εντάσεις ενίσχυσης και στα μέγιστα ποσά ενίσχυσης που προβλέπονται στο Γ.Α.Κ. για το παρόν καθεστώς λαμβάνεται υπόψη το συνολικό ποσό των ενισχύσεων που χορηγούνται τόσο στο ενισχυόμενο επενδυτικό σχέδιο όσο και στην επιχείρηση, εφόσον αυτή υλοποιεί περισσότερα του ενός επενδυτικά σχέδια, ενώ ελέγχεται η περίπτωση τεχνητής κατάταμής του.

γ. Αν η ενωσιακή χρηματοδότηση, η οποία υπόκειται σε κεντρική διαχείριση από τα θεσμικά όργανα, τους οργανισμούς, κοινές επιχειρήσεις ή τους φορείς της Ένωσης και δεν τελεί υπό τον άμεσο ή έμμεσο έλεγχο του κράτους,

συνδυάζεται με ενίσχυση του παρόντος, για να εξακριβωθεί κατά πόσον τηρούνται τα όρια κοινοποίησης, σύμφωνα με το άρθρο 4 του Γ.Α.Κ. και οι μέγιστες εντάσεις ή ποσά ενίσχυσης, λαμβάνεται υπόψη μόνο η κρατική ενίσχυση, υπό την προϋπόθεση ότι το συνολικό ποσό της δημόσιας χρηματοδότησης που χορηγείται για τις επιλέξιμες δαπάνες δεν υπερβαίνει το πλέον ευνοϊκό ποσοστό χρηματοδότησης, όπως καθορίζεται από τους κανόνες της ενωσιακής νομοθεσίας.

2. Χαρακτήρας Κινήτρου

α. Οι κρατικές ενισχύσεις που χορηγούνται μέσω του παρόντος καθεστώτος λειτουργούν ως κίνητρο για την περαιτέρω ανάπτυξη δραστηριοτήτων ή έργων και δεν παρέχονται για δραστηριότητες τις οποίες θα ανέπτυξε ούτως ή άλλως ο δικαιούχος, ακόμη και αν δεν του είχε χορηγηθεί η ενίσχυση. Οι ενισχύσεις έχουν χαρακτήρα κινήτρου, μόνο εφόσον ο δικαιούχος έχει υποβάλει γραπτή αίτηση υπαγωγής σε καθεστώς ενίσχυσης πριν από την έναρξη των εργασιών του επενδυτικού σχεδίου.

Η έναρξη εργασιών του επενδυτικού σχεδίου πριν την υποβολή της αίτησης επιφέρει την απόρριψή της ή και την ανάκληση της εγκριτικής απόφασης, ανεξαρτήτως σταδίου υλοποίησης της επένδυσης και εντός του προβλεπόμενου χρονικού ορίου ελέγχου, μετά την ολοκλήρωση της επένδυσης από τα αρμόδια ελεγκτικά όργανα.

β. Έναρξη των εργασιών είναι το πρώτο χρονικά σημείο μεταξύ, είτε της έναρξης των κατασκευαστικών εργασιών που αφορούν την επένδυση, είτε της πρώτης νομικά δεσμευτικής ανάληψης υποχρέωσης για την παραγγελία εξοπλισμού ή άλλης ανάληψης υποχρέωσης που καθιστά μη αναστρέψιμη την επένδυση. Η αγορά γης και οι προπαρασκευαστικές εργασίες, όπως η λήψη αδειών και η εκπόνηση μελετών σκοπιμότητας, δεν θεωρούνται έναρξη των εργασιών. Για τις εξαγορές, ως έναρξη των εργασιών νοείται η στιγμή απόκτησης των στοιχείων ενεργητικού που συνδέονται άμεσα με την αποκτηθείσα εγκατάσταση (άρθρο 2 στοιχείο 23 Γ.Α.Κ.).

3. Αρχή «Deggendorf»

Στο παρόν καθεστώς ενισχύσεων δεν μπορούν να υπαχθούν σχέδια φορέων για τους οποίους εκκρεμεί διαδικασία ανάκτησης ενισχύσεων κατόπιν προηγούμενης απόφασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, δυνάμει της οποίας οι προγενεστέρως χορηγηθείσες ενισχύσεις έχουν κηρυχθεί παράνομες και ασυμβίβαστες προς την εσωτερική αγορά.

Κάθε επενδυτής, κατά την υποβολή της αίτησης υπαγωγής στον παρόντα νόμο, οφείλει να δηλώνει ότι δεν έχει λάβει οποιαδήποτε κρατική ενίσχυση σε βάρος της οποίας έχει κινηθεί η διαδικασία του προηγούμενου εδαφίου.

4. Ενιαίο Επενδυτικό Σχέδιο (άρθρο 14 παρ. 13 εδ. α' Γ.Α.Κ.) Για την εφαρμογή του παρόντος καθεστώτος ενισχύσεων, ως ενιαίο επενδυτικό σχέδιο θεωρείται κάθε αρχική επένδυση του ίδιου δικαιούχου (σε επίπεδο ομίλου), η οποία αφορά την ίδια ή παρεμφερή δραστηριότητα και αρχίζει εντός τριών ετών από την ημερομηνία έναρξης των εργασιών για άλλη ενισχυόμενη επένδυση στην ίδια περιφέρεια (Nuts 3) του Κανονισμού (ΕΚ) 1059/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Μαΐου 2003 για τη θέσπιση μιας κοινής ονοματολογίας των εδαφικών στατιστικών μονάδων (NUTS) (L 154). Ως ημερομηνία έναρξης εργασιών του πρώτου επενδυτικού σχεδίου νοείται η πραγματική ημερομηνία έναρξης εργασιών του επενδυτικού σχεδίου. Όταν το ενιαίο επενδυτικό σχέδιο αποτελεί μεγάλο επενδυτικό σχέδιο (επιλέξιμο κόστος άνω των 50.000.000€), το συνολικό ποσό της ενίσχυσης για το ενιαίο έργο δεν μπορεί να υπερβαίνει το προσαρμοσμένο ποσό ενίσχυσης για μεγάλα επενδυτικά σχέδια, όπως αυτά ορίζονται στην περ. δ της παρ. 6 του άρθρου 10 της παρούσας.

5. Κανόνας μη διάκρισης και της προσβασιμότητας ατόμων με αναπηρία.

Τα επενδυτικά σχέδια που υπάγονται στο καθεστώς ενίσχυσης του παρόντος οφείλουν να διασφαλίζουν τις απαραίτητες συνθήκες, ώστε να μη δημιουργούνται διακρίσεις σε βάρος ευπαθών ομάδων, ιδίως ως προς την προσβασιμότητα σε υποδομές, υπηρεσίες και αγαθά. Η αντιμετώπιση των διακρίσεων σε βάρος ευπαθών ομάδων διασφαλίζεται εφόσον το επενδυτικό σχέδιο περιλαμβάνει διακριτές επιλέξιμες δαπάνες σε ενσώματα στοιχεία ενεργητικού που έχουν στόχο τη διασφάλιση της προσβασιμότητας/προσπελασιμότητας στα άτομα με αναπηρία ή/και αναλύεται σε ειδικό εδάφιο της οικονομοτεχνικής μελέτης ο τρόπος με τον οποίο διασφαλίζεται από το σχεδιασμό του έργου η παραπάνω προϋπόθεση.

Άρθρο 5

Υπαγόμενα Επενδυτικά Σχέδια

1. Στο παρόν καθεστώς υπάγονται επενδυτικά σχέδια σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 5 και 52 του ν. 4887/2022, τα οποία υλοποιούνται στις περιοχές που ορίζονται στην παρούσα προκήρυξη. Ενδεικτικά:

(α) Παραγωγικές επενδύσεις από μεγάλες και ΜμΕ επιχειρήσεις, συμπεριλαμβανομένων των πολύ μικρών επιχειρήσεων και των νεοφυών επιχειρήσεων, που οδηγούν σε οικονομική διαφοροποίηση, εκσυγχρονισμό και οικονομική μεγέθυνση,

(β) επενδύσεις στην ίδρυση νέων επιχειρήσεων που οδηγούν στη δημιουργία θέσεων εργασίας,

(γ) επενδύσεις στην ενίσχυση της κυκλικής οικονομίας, μεταξύ άλλων μέσω της πρόληψης δημιουργίας αποβλήτων, μέσω της αποδοτικής χρήσης των πόρων, της επαναχρησιμοποίησης, της επισκευής και της ανακύκλωσης, και περιλαμβάνονται στους Κωδικούς Αριθμούς Δραστηριότητας της Εθνικής Ονοματολογίας Οικονομικών Δραστηριοτήτων, όπως αποτυπώνεται, στη βάση διοικητικού εγγράφου, σε πίνακα που αναρτάται στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Ανάπτυξης:

<https://ependyseis.mindev.gov.gr/>

2. Τα επενδυτικά σχέδια που υποβάλλονται πρέπει να έχουν ολοκληρωμένο χαρακτήρα αρχικής επένδυσης και ειδικότερα να πληρούν υποχρεωτικά τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

Η επένδυση σε ενσώματα και άυλα στοιχεία ενεργητικού σε ένα ή περισσότερα από τ' ακόλουθα:

- Τη δημιουργία νέας εγκατάστασης (νέα μονάδα),
- την επέκταση της παραγωγικής ικανότητας υφιστάμενης εγκατάστασης (μονάδας),
- την διαφοροποίηση της παραγωγής υφιστάμενης εγκατάστασης (μονάδας) σε προϊόντα που δεν έχουν παραχθεί ποτέ ή υπηρεσίες που δεν έχουν παρασχεθεί από αυτήν με τον όρο, ότι οι ενισχυόμενες δαπάνες υπερβαίνουν τουλάχιστον κατά διακόσια τοις εκατό (200%) τη λογιστική αξία των στοιχείων ενεργητικού που χρησιμοποιούνται εκ νέου, όπως η αξία αυτή έχει καταγραφεί στο φορολογικό έτος, που προηγείται της αίτησης υπαγωγής του επενδυτικού σχεδίου,
- την θεμελιώδη αλλαγή του συνόλου της παραγωγικής διαδικασίας υφιστάμενης μονάδας. Επί μεγάλων επιχειρήσεων, απαιτείται επίσης, οι ενισχυόμενες επενδυτικές δαπάνες να υπερβαίνουν τις αποσβέσεις των 3 τελευταίων φορολογικών ετών των στοιχείων του ενεργητικού, τα οποία συνδέονται με τη δραστηριότητα που πρόκειται να

εκσυγχρονιστεί. Αν δεν αποτυπώνονται σαφώς οι συνδεόμενες με τη δραστηριότητα αποσβέσεις των στοιχείων του ενεργητικού, θεωρείται ότι δεν πληρούται η ως άνω προϋπόθεση.

Οι επενδύσεις αντικατάστασης δεν συνιστούν μορφή αρχικής επένδυσης. Επίσης δεν θεωρείται αρχική επένδυση η απόκτηση μετοχών άλλης επιχείρησης.

3. Τα επενδυτικά σχέδια που υποβάλλονται δύναται να περιλαμβάνουν και επιπρόσθετες επιλέξιμες δαπάνες του άρθρου 7 «Επιλέξιμες Δαπάνες εκτός Περιφερειακών Ενισχύσεων».

4. Για τα ενιαία επενδυτικά σχέδια που υποβάλλονται στο παρόν καθεστώς και αφορούν μεταποίηση επί γεωργικών προϊόντων από την οποία δεν προκύπτει γεωργικό προϊόν, ενισχύεται μόνο το τμήμα που αφορά τη μεταποιητική δραστηριότητα εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 1.3.γ του ΓΑΚ.

5. Για τα επενδυτικά σχέδια των υπηρεσιών μεταφοράς με διαχείριση της αλυσίδας εφοδιασμού προς τρίτους (logistics - ΚΑΔ 52.29.19.03) η παροχή υπηρεσίας σε εταιρείες του ίδιου ομίλου δύναται να ανέρχεται μέχρι ποσοστού 30% των συνολικά παρεχόμενων υπηρεσιών. Για τα ίδια επενδυτικά σχέδια ο τύπος εγκατάστασής τους θα πρέπει να είναι διακριτός από εγκαταστάσεις άλλων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων της εταιρείας ή των εταιρειών του Ομίλου. Για την ίδρυση, επέκταση ή εκσυγχρονισμό μονάδων παροχής υπηρεσιών εφοδιαστικής αλυσίδας απαραίτητη προϋπόθεση, εφόσον δεν υφίστανται, είναι η υλοποίηση επενδυτικών έργων εγκατάστασης και θέσης σε λειτουργία ολοκληρωμένων συστημάτων πληροφορικής και επικοινωνιών - τηλεματικής, για την υποστήριξη των αποθηκεύσεων, των φορτοεκφορτώσεων και της εν γένει διαχείρισης των υλικών - εμπορευμάτων.

6. Στον τομέα του Τουρισμού δύναται να υπαχθούν επενδυτικά σχέδια που θα αναπτυχθούν αποκλειστικά στην περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, την νήσο Σαμοθράκη και στα νησιά του άρθρου 1 σημείο 25.⁶

Τα τουριστικά επενδυτικά σχέδια αφορούν:

I. Ίδρυση ή επέκταση ξενοδοχειακών μονάδων τεσσάρων (4) τουλάχιστον αστέρων

⁶Τροποποίηση Α. 62738/2025 20.08.2025

II. εκσυγχρονισμό ολοκληρωμένης μορφής ξενοδοχειακών μονάδων που ανήκουν ή αναβαθμίζονται σε κατηγορία τριών (3) τουλάχιστον αστέρων, αφού παρέλθει πενταετία από την έναρξη λειτουργίας της μονάδας ή από την ημερομηνία ολοκλήρωσης της προηγούμενης επένδυσης εκσυγχρονισμού ολοκληρωμένης μορφής της μονάδας, καθώς και εκσυγχρονισμού μη κύριων τουριστικών καταλυμάτων, εφόσον αναβαθμίζονται σε κατηγορία τριών (3) τουλάχιστον αστέρων,

III. επέκταση ή/και εκσυγχρονισμό ολοκληρωμένης μορφής ξενοδοχειακών μονάδων που έχουν διακόψει τη λειτουργία τους, για δύο (2) τουλάχιστον έτη πριν την ημερομηνία υποβολής της αίτησης υπαγωγής, με την προϋπόθεση ότι στο διάστημα διακοπής δεν έχει γίνει αλλαγή χρήσης του κτιρίου και ότι, μέσω της επέκτασης ή του εκσυγχρονισμού ολοκληρωμένης μορφής, αναβαθμίζονται σε κατηγορία τεσσάρων (4) τουλάχιστον αστέρων,

IV. ίδρυση, επέκταση ή/και εκσυγχρονισμό ολοκληρωμένης μορφής Τουριστικών Οργανωμένων Κατασκηνώσεων (camping), τα οποία ανήκουν ή αναβαθμίζονται σε κατηγορία τριών (3) τουλάχιστον αστέρων,

V. ίδρυση ή/και εκσυγχρονισμό ολοκληρωμένης μορφής ξενοδοχειακών μονάδων εντός χαρακτηρισμένων παραδοσιακών ή διατηρητέων κτιρίων, τα οποία ανήκουν ή αναβαθμίζονται σε κατηγορία τριών (3) τουλάχιστον αστέρων,

VI. ίδρυση τουριστικών καταλυμάτων στην ύπαιθρο τύπου Glamping

Το ύψος της ενίσχυσης που θα παρασχεθεί στον τομέα του τουρισμού δεν μπορεί να ξεπερνά το 15% της συνολικής ενίσχυσης του καθεστώτος.

7. Έκαστο υποβαλλόμενο επενδυτικό σχέδιο αναπτύσσεται εντός μιας εκ των Περιφερειακών Ενοτήτων του άρθρου 1 της παρούσας.

Στις περιπτώσεις που το επενδυτικό σχέδιο διαρθρώνεται σε τμήματα, λειτουργικά συνδεδεμένα μεταξύ τους που βρίσκονται σε διαφορετικά γήπεδα εγκατάστασης και συνιστούν από κοινού ολοκληρωμένο επενδυτικό σχέδιο, οι ενισχυόμενες δαπάνες είναι απόλυτα διακριτές και διέπονται από τις διατάξεις των άρθρων 6 και 7 της παρούσας στο σύνολό τους.⁷

⁷Τροποποίηση Α. 62738/2025 20.08.2025

8. Το παρόν καθεστώς δεν εφαρμόζεται, μεταξύ άλλων, για ενισχύσεις που χορηγούνται:

- στον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας
- στον τομέα της πρωτογενούς γεωργικής παραγωγής
- στους εξαιρούμενους τομείς όπως αυτοί αναφέρονται στο άρθρο 1 του ΓΑΚ
- όσον αφορά τις περιφερειακές ενισχύσεις, στους τομείς που εξαιρούνται στο άρθρο 13 του ΓΑΚ.

Άρθρο 6

Επιλέξιμες δαπάνες περιφερειακών ενισχύσεων

1. Οι επιλέξιμες δαπάνες των επενδυτικών σχεδίων για τις οποίες χορηγούνται περιφερειακές ενισχύσεις, με την επιφύλαξη ειδικότερων όρων και προϋποθέσεων που προβλέπονται στην παρούσα, είναι οι κατωτέρω:

α. Επενδυτικές δαπάνες σε ενσώματα στοιχεία ενεργητικού και συγκεκριμένα δαπάνες για:

αα. Την κατασκευή, την επέκταση και τον εκσυγχρονισμό κτιριακών εγκαταστάσεων, καθώς και ειδικών και βοηθητικών εγκαταστάσεων των κτιρίων, και για κατασκευές για τη διασφάλιση της προσβασιμότητας στα άτομα με αναπηρία και στα εμποδιζόμενα άτομα, καθώς και διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου. Οι δαπάνες αυτές αθροιστικά δεν μπορούν να υπερβαίνουν το σαράντα πέντε τοις εκατό (45%) του συνόλου των επιλέξιμων δαπανών περιφερειακού χαρακτήρα. Ο ως άνω συντελεστής διαμορφώνεται στο εβδομήντα τοις εκατό (70%) για τα επενδυτικά σχέδια των Υπηρεσιών μεταφοράς με διαχείριση της αλυσίδας εφοδιασμού προς τρίτους (logistics - κωδ. αριθμός δραστηριότητας: 52.29.19.03) καθώς και στο ογδόντα τοις εκατό (80%) για επενδυτικά σχέδια που υλοποιούνται σε κτίρια, τα οποία είναι χαρακτηρισμένα ως διατηρητέα.⁸

Οι δαπάνες αυτές ενισχύονται και στην περίπτωση που πραγματοποιούνται επί κατασκευών οι οποίες, κατά τον χρόνο υποβολής του αιτήματος υπαγωγής στα καθεστώτα ενίσχυσης του παρόντος, έχουν υπαχθεί στον ν. 1337/1983 (Α' 33) ή στον ν. 4178/2013 (Α' 174) ή στον ν. 4495/2017 (Α' 167).

⁸Τροποποίηση Α. 82707/2025 27.10.2025

Η έναρξη καταβολής των ενισχύσεων δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί, εφόσον στο εγκεκριμένο φυσικό αντικείμενο της επένδυσης περιλαμβάνονται κατασκευές για τις οποίες δεν έχει περαιωθεί η ως άνω διαδικασία νομιμοποίησης ή τακτοποίησής τους.

Για επενδυτικά σχέδια στον τομέα του τουρισμού οι παραπάνω δαπάνες αθροιστικά δεν μπορούν να υπερβαίνουν το 60% του συνόλου των ενισχυόμενων δαπανών περιφερειακού χαρακτήρα.

αβ. Την αγορά του συνόλου ή και μέρους των υφιστάμενων παγίων στοιχείων ενεργητικού, όπως κτίρια, μηχανήματα και λοιπός εξοπλισμός επιχειρηματικής εγκατάστασης, υπό τις εξής προϋποθέσεις, οι οποίες πρέπει να συντρέχουν σωρευτικώς:

i. η επιχειρηματική εγκατάσταση έχει κλείσει (έχει παύσει την λειτουργία της),

ii. η αγορά πραγματοποιείται από τον φορέα του επενδυτικού σχεδίου, ο οποίος δεν σχετίζεται με τον πωλητή της επιχειρηματικής εγκατάστασης της περ. i εκτός εάν πρόκειται για μικρή επιχείρηση, η οποία αποκτάται από υπάλληλο του αρχικού ιδιοκτήτη,

Ωστόσο, σε περίπτωση που ένα μέλος της οικογένειας ή ένας ή περισσότεροι υπάλληλοι του αρχικού ιδιοκτήτη αναλαμβάνουν μια μικρή επιχείρηση, δεν ισχύει ο όρος ότι τα στοιχεία ενεργητικού πρέπει να αγοράζονται από τρίτους που δεν σχετίζονται με τον αγοραστή.

iii. η σχετική συναλλαγή πραγματοποιείται υπό τους συνήθεις όρους της αγοράς. Από τις εν λόγω επιλέξιμες δαπάνες αφαιρείται το κόστος στοιχείων του ενεργητικού, τα οποία έχουν στο παρελθόν επιχορηγηθεί ή επιδοτηθεί μέσω αναπτυξιακών νόμων ή άλλων καθεστώτων ενισχύσεων πριν από την αγορά τους,

αγ. Την αγορά και εγκατάσταση καινούργιων σύγχρονων μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού, συμπεριλαμβανομένων των τεχνικών εγκαταστάσεων και των μεταφορικών μέσων που κινούνται εντός του χώρου της εντασσόμενης μονάδας.

αδ. Τα μισθώματα της χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing) καινούργιων σύγχρονων μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού, του οποίου αποκτάται η χρήση, υπό την προϋπόθεση ότι στη σύμβαση χρηματοδοτικής μίσθωσης

(leasing) προβλέπεται ότι ο εξοπλισμός περιέρχεται στην κυριότητα του μισθωτή, κατά τη λήξη της σύμβασης.

αε. Τον εκσυγχρονισμό ειδικών εγκαταστάσεων που δεν αφορούν σε κτίρια, και μηχανολογικών εγκαταστάσεων,

αζ. Τις δαπάνες για τη διασφάλιση προσβασιμότητας στα άτομα με αναπηρία.

β. Επενδυτικές δαπάνες σε άυλα στοιχεία ενεργητικού, και συγκεκριμένα δαπάνες για:

βα. Τη μεταφορά τεχνολογίας, μέσω της αγοράς δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, αδειών εκμετάλλευσης, ευρεσιτεχνιών, τεχνογνωσίας και μη κατοχυρωμένων τεχνικών γνώσεων,

ββ. συστήματα διασφάλισης και ελέγχου ποιότητας, πιστοποιήσεων, προμήθειας και εγκατάστασης λογισμικού και συστημάτων οργάνωσης της επιχείρησης.

Οι δαπάνες των υποπερ. βα και ββ πρέπει να πληρούν σωρευτικά τις εξής προϋποθέσεις:

i. να χρησιμοποιούνται αποκλειστικά στην επιχειρηματική εγκατάσταση που λαμβάνει την ενίσχυση

ii. να παραμένουν συνδεδεμένες με το έργο, για το οποίο χορηγείται η ενίσχυση, και να περιλαμβάνονται στα στοιχεία ενεργητικού της επιχείρησης για το χρονικό διάστημα τήρησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων της παρ. β του άρθρου 25,

iii. να περιλαμβάνονται στα αποσβεστέα στοιχεία του ενεργητικού της επιχείρησης,

iv. να αγοράζονται σύμφωνα με τους όρους της αγοράς από τρίτους που δεν έχουν σχέση με τον αγοραστή.

Για τις μεγάλες επιχειρήσεις, οι ενισχυόμενες δαπάνες για άυλα στοιχεία ενεργητικού δεν μπορούν να υπερβούν το τριάντα τοις εκατό (30%) του συνόλου των ενισχυόμενων δαπανών περιφερειακών ενισχύσεων. Για τις ΜμΕ το ανώτατο ποσοστό διαμορφώνεται στο πενήντα τοις εκατό (50%).

γ. Για τα επενδυτικά σχέδια των περ. II, III και IV της παρ. 6 του άρθρου 5 και όσον αφορά τις ξενοδοχειακές μονάδες της περ. IV της παρ. 6 του άρθρου 5

το είδος και η έκταση των έργων που εντάσσονται στον εκσυγχρονισμό ξενοδοχειακών μονάδων, ώστε ο εκσυγχρονισμός να θεωρείται ολοκληρωμένης μορφής, καθορίζονται από την υπ' αρ. 43965/30-11-1994 κοινή υπουργική απόφαση (Β' 922), η οποία διατηρείται σε ισχύ σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 130 του νόμου 4887/2022 μέχρι την έκδοση της προβλεπόμενης στην παρ. 1 του άρθρου 90 του νόμου αυτού, κοινής υπουργικής απόφασης.

δ. Για τα επενδυτικά σχέδια της περ. IV της παρ. 6 του άρθρου 5 το είδος και η έκταση των έργων που εντάσσονται στον εκσυγχρονισμό των τουριστικών οργανωμένων κατασκηνώσεων (campings), ώστε ο εκσυγχρονισμός να θεωρείται ολοκληρωμένης μορφής, καθορίζονται από την υπ' αρ. 58692/05-08-1998 κοινή υπουργική απόφαση (Β' 870), η οποία διατηρείται σε ισχύ σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 130 του ν. 4887/2022 μέχρι την έκδοση της προβλεπόμενης στην παρ. 2 του άρθρου 90 του νόμου αυτού, κοινής υπουργικής απόφασης.

ε. Το μισθολογικό κόστος των νέων θέσεων εργασίας, που δημιουργούνται ως αποτέλεσμα της πραγματοποίησης του επενδυτικού σχεδίου υπολογίζεται για δύο (2) έτη από τη δημιουργία κάθε θέσης. Το ως άνω μισθολογικό κόστος αποτελεί επιλέξιμη δαπάνη μόνο αυτοτελώς και όχι σε συνδυασμό με τις περ. α' ή/και β'.

2. Όταν οι επιλέξιμες δαπάνες υπολογίζονται με βάση το εκτιμώμενο μισθολογικό κόστος των νέων θέσεων εργασίας που προκύπτουν από την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου, πρέπει να πληρούνται σωρευτικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

α. Το επενδυτικό έργο συνεπάγεται καθαρή αύξηση του αριθμού των εργαζομένων αποτυπωμένη σε Ετήσιες Μονάδες Εργασίας (Ε.Μ.Ε.) στην επιχειρηματική εγκατάσταση και αντιστοίχως στην επιχείρηση, σε σύγκριση με τις Ε.Μ.Ε. του προηγούμενου δωδεκαμήνου από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης υπαγωγής,

β. η πλήρωση όλων των θέσεων εργασίας πραγματοποιείται εντός τριών (3) ετών από την ημερομηνία ολοκλήρωσης και έναρξης παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης και

γ. κάθε θέση εργασίας που δημιουργείται μέσω της επένδυσης διατηρείται στη συγκεκριμένη ενισχυόμενη εγκατάσταση για περίοδο πέντε (5) τουλάχιστον ετών για μεγάλες, τεσσάρων (4) τουλάχιστον ετών για μεσαίες

επιχειρήσεις και τριών (3) τουλάχιστον ετών για μικρές επιχειρήσεις, από την ημερομηνία πρώτης πλήρωσής της.

3. Οι επιλέξιμες ομάδες και κατηγορίες δαπανών επενδυτικών σχεδίων, η ενδεικτική περιγραφή εργασιών ανά κατηγορία δαπάνης καθώς και τα στοιχεία κόστους των επενδυτικών δαπανών αποτυπώνονται, στη βάση διοικητικού εγγράφου, σε πίνακα που αναρτάται στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Ανάπτυξης: <https://ependyseis.mindev.gov.gr/>

Άρθρο 7

Επιλέξιμες δαπάνες εκτός περιφερειακών ενισχύσεων

1. Τα υπαγόμενα στο παρόν καθεστώς επενδυτικά σχέδια δύναται να ενισχυθούν επιπρόσθετα των περιφερειακών ενισχύσεων για τις επιλέξιμες δαπάνες του άρθρου 6 και για τις ακόλουθες κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών:

α. Τις δαπάνες για συμβουλευτικές υπηρεσίες προς ΜμΕ.

Οι δαπάνες αυτές ορίζονται στην παρ. 1 του Παραρτήματος Β του ν. 4887/2022 και στο άρθρο 18 του Γ.Α.Κ. και αφορούν σε μελέτες και αμοιβές εξωτερικών συμβούλων για επενδυτικά σχέδια νέων μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων και δεν μπορεί να αποτελούν αντικείμενο συνεχούς ή περιοδικής δραστηριότητας, ούτε να συνδέονται με τις συνήθεις λειτουργικές δαπάνες της επιχείρησης (όπως π.χ. τακτικές υπηρεσίες παροχής φορολογικών και νομικών συμβουλών ή διαφημιστικές υπηρεσίες). Νέα επιχείρηση θεωρείται η επιχείρηση που δεν έχει κλείσει 12μηνη διαχειριστική χρήση κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης υπαγωγής στο καθεστώς.

β. Τις δαπάνες για μέτρα ενεργειακής απόδοσης της παρ. 7, του Παραρτήματος Β' του ν. 4887/2022 εκτός από μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε κτίρια (άρθρο 38 Γ.Α.Κ.). Επιλέξιμες δαπάνες είναι οι πρόσθετες επενδυτικές δαπάνες που απαιτούνται ώστε να επιτευχθεί το υψηλότερο επίπεδο ενεργειακής απόδοσης. Οι δαπάνες που δεν συνδέονται άμεσα με την επίτευξη υψηλότερου επιπέδου ενεργειακής απόδοσης δεν συνιστούν επιλέξιμες δαπάνες. Δεν χορηγούνται ενισχύσεις βάσει του παρόντος άρθρου για επενδύσεις οι οποίες πραγματοποιούνται με σκοπό τη συμμόρφωση με ενωσιακά πρότυπα που έχουν θεσπιστεί και τεθεί σε ισχύ. Μπορούν να χορηγούνται ενισχύσεις βάσει του παρόντος άρθρου με σκοπό τη συμμόρφωση με ενωσιακά πρότυπα που έχουν θεσπιστεί αλλά δεν έχουν ακόμη

τεθεί σε ισχύ, υπό την προϋπόθεση ότι η επένδυση υλοποιείται και ολοκληρώνεται τουλάχιστον δεκαοχτώ (18) μήνες πριν από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του προτύπου. Σε κάθε περίπτωση ισχύουν τα οριζόμενα στο αρ. 38 του ΓΑΚ.

γ. Τις δαπάνες για την εξυγίανση περιβαλλοντικής ζημίας, την αποκατάσταση φυσικών οικοτόπων και οικοσυστημάτων, της παρ. 11, του Παραρτήματος Β' του ν. 4887/2022 (άρθρο 45 ΓΑΚ). Για επενδύσεις στην εξυγίανση περιβαλλοντικής ζημίας ή την αποκατάσταση φυσικών οικοτόπων και οικοσυστημάτων, επιλέξιμες δαπάνες είναι οι δαπάνες που πραγματοποιούνται για τις εργασίες εξυγίανσης ή αποκατάστασης, μειωμένες κατά την αύξηση της αξίας της γης ή του ακινήτου. Δεν είναι επιλέξιμες: α) οι δαπάνες αποκατάστασης χώρων λόγω καταστροφής από φυσικά φαινόμενα (πλημμύρες, σεισμούς, πυρκαγιές, κ.λπ.) β) οι δαπάνες αποκατάστασης χώρων, λόγω παύσης λειτουργίας εργοστασίων παραγωγής ενέργειας, ή παύσης λειτουργίας ορυχείων ή εξορυκτικής δραστηριότητας. Εξακολουθεί να ισχύει η αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει» και επιλέξιμες είναι οι περιπτώσεις που πληρούν τις προϋποθέσεις της παρ. 5 του άρθρου 45. Το ποσό της ενίσχυσης προκύπτει μετά από την εφαρμογή της μεθοδολογίας των παρ. 6 και 7 του άρθρου 45. Σε κάθε περίπτωση ισχύουν τα οριζόμενα στο αρ. 45 του ΓΑΚ.

δ. Τις δαπάνες για την αποδοτική χρήση των πόρων και για τη στήριξη της μετάβασης προς μια κυκλική οικονομία της παρ. 12 του Παραρτήματος Β' του ν. 4887/2022 (άρθρο 47 ΓΑΚ). Επιλέξιμες δαπάνες είναι οι πρόσθετες επενδυτικές δαπάνες που προκύπτουν από τη σύγκριση των συνολικών επενδυτικών δαπανών του έργου με εκείνες ενός (1) λιγότερο φιλικού προς το περιβάλλον έργου ή δραστηριότητας που είναι ένα από τα ακόλουθα: α) αντιπαράδειγμα που συνίσταται σε συγκρίσιμη επένδυση η οποία θα μπορούσε αξιόπιστα να πραγματοποιηθεί στο πλαίσιο νέας ή προϋπάρχουσας παραγωγικής διαδικασίας χωρίς ενίσχυση και η οποία δεν επιτυγχάνει το ίδιο επίπεδο αποδοτικής χρήσης των πόρων, β) αντιπαράδειγμα που συνίσταται σε επεξεργασία των αποβλήτων με βάση μέθοδο επεξεργασίας που βρίσκεται χαμηλότερα στην τάξη προτεραιότητας την οποία καθιερώνει η ιεράρχηση των αποβλήτων που αναφέρεται στην παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 4819/2021 (Α' 129) ή σε επεξεργασία των αποβλήτων, άλλων προϊόντων, υλικών ή ουσιών με λιγότερο αποδοτικό τρόπο ως προς τη χρήση των πόρων, γ) αντιπαράδειγμα που συνίσταται σε συγκρίσιμη επένδυση σε συμβατική διαδικασία παραγωγής που χρησιμοποιεί πρωτογενείς πρώτες ύλες ή υλικό τροφοδοσίας, εάν το ληφθέν δευτερογενές (επαναχρησιμοποιούμενο ή

ανακτημένο) προϊόν μπορεί να υποκατασταθεί από τεχνική και οικονομική άποψη από το πρωτογενές προϊόν. Για τα στοιχεία α) και γ), το αντιπαράδειγμα αντιστοιχεί σε επένδυση με συγκρίσιμη παραγωγική ικανότητα και διάρκεια που συμμορφώνεται με τα ήδη ισχύοντα ενωσιακά πρότυπα. Το αντιπαράδειγμα πρέπει να είναι αξιόπιστο υπό το πρίσμα των νομικών απαιτήσεων, των συνθηκών της αγοράς και των κινήτρων. Αν η επένδυση συνίσταται στην εγκατάσταση πρόσθετου κατασκευαστικού στοιχείου σε ήδη υφιστάμενη εγκατάσταση, για την οποία δεν υπάρχει λιγότερο φιλικό προς το περιβάλλον ισοδύναμο, ή όταν ο αιτών την ενίσχυση μπορεί να αποδείξει ότι δεν θα πραγματοποιηθεί επένδυση χωρίς την ενίσχυση, επιλέξιμες δαπάνες είναι οι συνολικές επενδυτικές δαπάνες. Σε κάθε περίπτωση ισχύουν τα οριζόμενα στο άρθρο 47 του ΓΑΚ.

ε. Τις δαπάνες για επαγγελματική κατάρτιση της παρ. 13 του Παραρτήματος Β' του ν. 4887/2022 (άρθρο 31 ΓΑΚ). Επιλέξιμες είναι οι δαπάνες που αφορούν στην αναβάθμιση των προσόντων ή την επανεκπαίδευση των εργαζομένων. Ειδικότερα, είναι επιλέξιμες οι ακόλουθες δαπάνες: α) Δαπάνες προσωπικού των εκπαιδευτών, για τις ώρες κατά τις οποίες οι εκπαιδευτές συμμετέχουν στην επαγγελματική κατάρτιση, β) λειτουργικές δαπάνες εκπαιδευτών και εκπαιδευόμενων που σχετίζονται άμεσα με το έργο επαγγελματικής κατάρτισης, όπως έξοδα μετακίνησης, έξοδα διαμονής, υλικά και εφόδια που σχετίζονται άμεσα με το έργο, αποσβέσεις των υλικοτεχνικών μέσων και του εξοπλισμού, στον βαθμό που χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για το έργο επαγγελματικής κατάρτισης, γ) δαπάνες συμβουλευτικών υπηρεσιών σε σχέση με το έργο επαγγελματικής κατάρτισης, δ) δαπάνες προσωπικού των εκπαιδευόμενων και γενικές έμμεσες δαπάνες, όπως διοικητικές δαπάνες, μισθώματα και γενικά έξοδα, για τις ώρες κατά τις οποίες οι εκπαιδευόμενοι συμμετέχουν στην επαγγελματική κατάρτιση. Δεν χορηγούνται ενισχύσεις για επαγγελματική κατάρτιση που πραγματοποιείται από επιχειρήσεις προκειμένου να συμμορφωθούν με τα εθνικά υποχρεωτικά πρότυπα επαγγελματικής κατάρτισης.

στ. Τις δαπάνες για καινοτομία στις ΜμΕ.

Οι δαπάνες αυτές ορίζονται στην παρ. 4 του Παραρτήματος Β του ν. 4887/2022 και στο άρθρο 28 του Γ.Α.Κ.. Επιλέξιμες είναι οι ακόλουθες δαπάνες: α) οι δαπάνες για την απόκτηση, την επικύρωση και την προστασία των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και λοιπών άυλων στοιχείων ενεργητικού, β) οι δαπάνες για την απόσπαση, από οργανισμό έρευνας και διάδοσης γνώσεων ή από μεγάλη επιχείρηση, προσωπικού υψηλής ειδίκευσης, το οποίο απασχολείται σε δραστηριότητες έρευνας, ανάπτυξης και καινοτομίας σε

νέες θέσεις που έχουν δημιουργηθεί προς τον σκοπό αυτό στη δικαιούχο επιχείρηση και δεν αντικαθιστά άλλο προσωπικό, γ) οι δαπάνες για συμβουλευτικές και υποστηρικτικές υπηρεσίες στον τομέα της καινοτομίας, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών που παρέχονται από οργανισμούς έρευνας και διάδοσης γνώσεων, ερευνητικές υποδομές, υποδομές δοκιμών και πειραματισμού ή συνεργατικούς σχηματισμούς καινοτομίας.

ζ. Τις δαπάνες για διαδικαστική και οργανωτική καινοτομία για ΜμΕ και Μεγάλες Επιχειρήσεις.

Οι δαπάνες αυτές ορίζονται στην παρ. 5 του Παραρτήματος Β του ν. 4887/2022 και στο άρθρο 29 του Γ.Α.Κ.. Επιλέξιμες είναι οι ακόλουθες δαπάνες: α) δαπάνες προσωπικού, β) δαπάνες οργάνων, εξοπλισμού, κτιρίων και γηπέδων, στον βαθμό και για όσο χρόνο χρησιμοποιούνται για το έργο, γ) δαπάνες για έρευνα επί συμβάσει, γνώσεις και διπλώματα ευρεσιτεχνίας που αγοράστηκαν ή ελήφθησαν με άδεια εκμετάλλευσης από εξωτερικές πηγές με τήρηση της αρχής των ίσων αποστάσεων, δ) πρόσθετα γενικά έξοδα και λοιπές λειτουργικές δαπάνες, συμπεριλαμβανομένου του κόστους υλικών, εφοδίων και συναφών προϊόντων, που είναι άμεσο αποτέλεσμα του έργου.

η. Τις δαπάνες για τη συμπαραγωγή ενέργειας υψηλής απόδοσης από Α.Π.Ε. της παρ. 8 του Παραρτήματος Β' του ν. 4887/2022 και τις δαπάνες για παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές της παρ. 9 του Παραρτήματος Β' του ν. 4887/2022, μόνο για τα επενδυτικά σχέδια που έχουν επιλέξει το κίνητρο της επιχορήγησης. Σε κάθε περίπτωση ισχύουν τα οριζόμενα στο άρθρο 47 του ΓΑΚ.

2. Οι επιλέξιμες ομάδες και κατηγορίες δαπανών επενδυτικών σχεδίων, η ενδεικτική περιγραφή εργασιών ανά κατηγορία δαπάνης καθώς και τα στοιχεία κόστους των επενδυτικών δαπανών αποτυπώνονται, στη βάση διοικητικού εγγράφου, σε πίνακα που αναρτάται στην ιστοσελίδα της Γενικής Γραμματείας Ιδιωτικών Επενδύσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης: <https://ependyseis.mindev.gov.gr/>

Άρθρο 8

Μη Επιλέξιμες δαπάνες

Οι κατωτέρω δαπάνες θεωρούνται μη επιλέξιμες και εξαιρούνται από την παροχή ενισχύσεων:

α. Τα λειτουργικά έξοδα της επένδυσης.

β. Η αγορά επίπλων και σκευών γραφείου, εκτός εάν αποτελούν μέρος του ξενοδοχειακού εξοπλισμού ή είναι βασικό τμήμα του παραγωγικού εξοπλισμού της επένδυσης.

γ. Η αγορά επιβατικών αυτοκινήτων έως έξι (6) θέσεων.

δ. Η αγορά οικοπέδων, γηπέδων και αγροτεμαχίων. Σε περίπτωση αγοράς κτιριακών εγκαταστάσεων, δεν μπορεί να ενισχυθεί το τμήμα της δαπάνης που αφορά στην αξία του οικοπέδου επί του οποίου αυτές έχουν ανεγερθεί.

ε. Η εισφορά στο εταιρικό κεφάλαιο ακινήτων, μηχανημάτων και λοιπών πάγιων στοιχείων.

στ. Η ανέγερση ή επέκταση κτιριακών εγκαταστάσεων επί γηπέδου που δεν ανήκει κατά κυριότητα στον φορέα της επένδυσης, εκτός αν τούτο έχει παραχωρηθεί από το Δημόσιο ή από φορέα της Γενικής Κυβέρνησης του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143), ή έχει μισθωθεί από δημόσιο ή ιδιωτικό φορέα, φυσικό ή νομικό πρόσωπο, ή έχει αποκτηθεί επ' αυτού δικαίωμα επιφανείας για τον σκοπό αυτόν για τόσα έτη όσα ορίζονται στην περ. β του άρθρου 25 περί τήρησης μακροχρόνιων υποχρεώσεων πλέον τεσσάρων (4) ετών από την πιστοποιηθείσα ημερομηνία ολοκλήρωσης. Οι μισθώσεις αυτές, οι οποίες αποτελούν προϋπόθεση της ολοκλήρωσης της επένδυσης, δύναται να καταρτίζονται και με ιδιωτικό έγγραφο, εφόσον τα στοιχεία τους υποβάλλονται ηλεκτρονικά στην αντίστοιχη πλατφόρμα της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.) και το συμφωνητικό της μίσθωσης μεταγράφεται στο αρμόδιο υποθηκοφυλακείο ή καταχωρίζεται στο Κτηματολόγιο αρμοδίως. Μετά από την ολοκλήρωση της διαδικασίας μεταγραφής ή καταχώρισης στο οικείο κτηματολογικό φύλλο, η μίσθωση αποκτά την ισχύ που προβλέπεται στο άρθρο 618 του Αστικού Κώδικα.

Άρθρο 9

Είδη Ενισχύσεων- Κίνητρα

1. Στα επενδυτικά σχέδια τα οποία υπάγονται στο παρόν καθεστώς παρέχονται τα ακόλουθα είδη ενισχύσεων-κινήτρων:

α. Φορολογική απαλλαγή, η οποία συνίσταται στην απαλλαγή από την καταβολή φόρου εισοδήματος επί των πραγματοποιούμενων προ φόρου κερδών, τα οποία προκύπτουν με βάση την οικεία φορολογική νομοθεσία, από

το σύνολο των δραστηριοτήτων της επιχείρησης, αφαιρουμένου του φόρου του νομικού προσώπου ή της νομικής οντότητας που αναλογεί στα κέρδη που διανέμονται ή αναλαμβάνονται από τους εταίρους. Το ποσό της φορολογικής απαλλαγής υπολογίζεται ως ποσοστό επί της αξίας των ενισχυόμενων δαπανών του επενδυτικού σχεδίου ή και της αξίας του καινούριου μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού, ο οποίος αποκτάται με χρηματοδοτική μίσθωση (leasing) και συνιστά ισόποσο αποθεματικό, το οποίο τηρείται σε διακριτό λογαριασμό στις οικονομικές τους καταστάσεις,

β. επιχορήγηση, η οποία συνίσταται στη δωρεάν παροχή από το Δημόσιο χρηματικού ποσού, για την κάλυψη τμήματος των ενισχυόμενων δαπανών του επενδυτικού σχεδίου και προσδιορίζεται ως ποσοστό αυτών,

γ. επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing), η οποία συνίσταται στην κάλυψη από το Δημόσιο τμήματος των καταβαλλόμενων δόσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing), η οποία συνάπτεται για την απόκτηση καινούριου μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού, προσδιορίζεται ως ποσοστό επί της αξίας απόκτησής τους και εμπεριέχεται στις καταβαλλόμενες δόσεις. Η επιδότηση της χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing) δεν μπορεί να υπερβαίνει τα επτά (7) έτη και η προθεσμία άρχεται από την ημερομηνία ολοκλήρωσης της επένδυσης,

δ. επιδότηση του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης, η οποία συνίσταται στην κάλυψη από το Δημόσιο μέρους του μισθολογικού κόστους των νέων θέσεων εργασίας που δημιουργούνται και συνδέονται με το επενδυτικό σχέδιο και για τις οποίες δεν λαμβάνεται καμία άλλη κρατική ενίσχυση.

2. Τα είδη ενισχύσεων των περ. α, β' και γ' της παρ. 1 παρέχονται μεμονωμένα ή συνδυαστικά και συνυπολογίζονται για τον καθορισμό του συνολικού ποσού ενίσχυσης του κάθε επενδυτικού σχεδίου. Το είδος ενίσχυσης της περ. δ' της παρ. 1 παρέχεται αυτοτελώς και μόνο για τις δαπάνες του μισθολογικού κόστους των νέων θέσεων εργασίας της περ. γ' της παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 4887/2022.

3. Κίνητρο ταχείας αδειοδότησης:

α. Με την επιφύλαξη του δεύτερου εδαφίου, κάθε απαιτούμενη άδεια ή έγκριση για την εκτέλεση έργων, την εγκατάσταση ή τη λειτουργία επενδύσεων του παρόντος καθεστώτος, συμπεριλαμβανομένων των χωροταξικών αδειών, εκδίδεται εντός δύο (2) μηνών από την υποβολή από τον φορέα επένδυσης στη Γενική Διεύθυνση Αναπτυξιακών Νόμων και Αμέσων Ξένων Επενδύσεων

(Γ.Δ.ΑΝ.Ν.Α.Ξ.Ε) του Υπουργείου Ανάπτυξης, πλήρους φακέλου για κάθε απαιτούμενη άδεια ή έγκριση. Για την έκδοση Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ) των επενδυτικών σχεδίων του προηγούμενου εδαφίου ακολουθούνται αναλογικά τα προβλεπόμενα στα άρθρα 3 και 9 του ν. 4864/2021 (Α' 237). Στις προθεσμίες της παρούσας περίπτωσης δεν συνυπολογίζεται ο χρόνος προσκόμισης των συμπληρωματικών στοιχείων που αιτείται η διοίκηση.

β. Η Γ.Δ.ΑΝ.Ν.Α.Ξ.Ε εξετάζει την τυπική πληρότητα και τη συμβατότητα των στοιχείων του φακέλου με βάση την απόφαση της υπαγωγής και μπορεί να ζητήσει συμπληρωματικά στοιχεία για την ολοκλήρωση του φακέλου. Κατόπιν, διαβιβάζει στην αρμόδια αδειοδοτούσα αρχή την αίτηση και τον οικείο φάκελο για την έκδοση της άδειας, της έγκρισης ή της γνωμοδότησης.

γ. Η αρμόδια αδειοδοτούσα αρχή ολοκληρώνει κατά προτεραιότητα τη διοικητική διαδικασία και εκδίδει την απαραίτητη άδεια, έγκριση ή γνωμοδότηση εντός των προθεσμιών της περ. α'. Η αδειοδοτούσα αρχή εξετάζει την τυπική και ουσιαστική πληρότητα του φακέλου και δύναται, εντός δεκαπέντε (15) ημερολογιακών ημερών, να αιτηθεί την προσκόμιση των απαραίτητων συμπληρωματικών στοιχείων, οπότε η προθεσμία αναστέλλεται και επανεκκινεί από την κατάθεση των στοιχείων αυτών. Σε κάθε περίπτωση, η προθεσμία της περ. α' δεν παρεκτείνεται εξαιρουμένων των περιπτώσεων ανωτέρας βίας.

δ. Αν, στο πλαίσιο της σχετικής διοικητικής διαδικασίας της παρούσας παραγράφου, απαιτείται η αποστολή προς την αρμόδια αδειοδοτούσα αρχή εγκρίσεων, εισηγήσεων ή γνωμοδοτήσεων περιφερειακών ή άλλων υπηρεσιών, αυτές ολοκληρώνονται σε τέτοιο χρόνο, ώστε να διασφαλίζεται ότι η τελική άδεια έγκρισης ή η γνωμοδότηση εκδίδεται εντός της προθεσμίας της περ. α'.

ε. Αν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία του πρώτου εδαφίου της περ. α', η αρμοδιότητα έκδοσης των αδειών μπορεί να ασκηθεί από τον Υπουργό Ανάπτυξης. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται διαπιστωτική πράξη περί παρέλευσης της προθεσμίας από την αρμόδια υπηρεσία. Ο Υπουργός Ανάπτυξης, μετά από εισήγηση της Γ.Δ.ΑΝ.Ν.Α.Ξ.Ε, βεβαιώνει την παρέλευση της ανωτέρω προθεσμίας, και αιτιολογημένα είτε εκδίδει τη σχετική άδεια, λαμβάνοντας υπόψη την αίτηση και τα στοιχεία του φακέλου, είτε την απορρίπτει εντός προθεσμίας ενός (1) μηνός, από την έκδοση της διαπιστωτικής πράξης περί παρέλευσης της προθεσμίας.

στ. Για τις άδειες ή εγκρίσεις εγκατάστασης ή λειτουργίας των ανωτέρω επενδύσεων, στις αρμόδιες αδειοδοτούσες αρχές, περιλαμβάνεται και η Γενική Γραμματεία Ιδιωτικών Επενδύσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης.

4. Τα επενδυτικά σχέδια του παρόντος καθεστώτος ενισχύονται με τα κίνητρα:

α) Της φορολογικής απαλλαγής, της επιχορήγησης, της επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing) και της επιδότησης του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης, όπως αυτά προβλέπονται στην παρ. 1 του παρόντος, περί ειδών ενισχύσεων. Για τις μεγάλες επιχειρήσεις, η ενίσχυση περιλαμβάνει τα ανωτέρω κίνητρα πλην της επιχορήγησης,

β) το κίνητρο της ταχείας αδειοδότησης της παρ. 3 του παρόντος.

5. Οι φορείς των επενδυτικών σχεδίων που είναι ΜμΕ, δύνανται να δηλώσουν κατά την υποβολή της αίτησης τους στην παρούσα προκήρυξη ότι επιθυμούν να λάβουν μακροπρόθεσμο δάνειο για την υλοποίηση της επένδυσης με την Εγγύηση της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας Α.Ε από το Ταμείο Εγγυοδοσίας (Development Law Guarantee Fund (DeLFI GF)) ή εναλλακτικά από άλλο ενισχυόμενο χρηματοδοτικό εργαλείο της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας. Σημειώνεται ότι τα ανωτέρω δάνεια περιέχουν ενίσχυση (Ακαθάριστο Ισοδύναμο επιχορήγησης (ΑΙΕ)) η οποία προστίθεται στην ενίσχυση που λαμβάνει η επένδυση. Το δάνειο αυτό δεν δύναται να αθροιστεί στο 25% των απαιτούμενων κεφαλαίων ιδιωτικής συμμετοχής τα οποία δεν πρέπει να ενέχουν στοιχεία κρατικής στήριξης.

Άρθρο 10

Εντάσεις και ύψη ενισχύσεων περιφερειακού χαρακτήρα

1α. Τα ποσοστά ενισχύσεων για τις επιλέξιμες δαπάνες των αρχικών επενδύσεων χορηγούνται με βάση τα ανώτατα όρια εντάσεων του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων, όπως έχει εγκριθεί με την υπό στοιχεία C (2002) 25 final/06-01-2022 πράξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και τροποποιηθεί με την C(2023) 6801 final/16-10-2023 πράξη της.

Ο ισχύων Χάρτης Περιφερειακών Ενισχύσεων έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Γενικής Γραμματείας Ιδιωτικών Επενδύσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης: <https://ependyseis.mindev.gov.gr/>

β. Τα αναγραφόμενα ανώτατα ποσοστά του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων 2022-2027 αφορούν τις μεγάλες επιχειρήσεις.

Οι εν λόγω εντάσεις προσαυξάνονται κατά δέκα τοις εκατό (10%) για τις μεσαίες επιχειρήσεις και κατά είκοσι τοις εκατό (20%) για τις μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις.

γ. Για τις Περιφέρειες Βορείου Αιγαίου και Δυτικής Μακεδονίας το ανώτατο ποσοστό ενίσχυσης ορίζεται για τις μεγάλες επιχειρήσεις στο 60%, για τις μεσαίες επιχειρήσεις στο 70% και για τις μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις στο 75%.

2. Το ποσοστά ενισχύσεων για τις επιλέξιμες δαπάνες των αρχικών επενδύσεων χορηγούνται με βάση τα ανώτατα όρια εντάσεων του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων ως εξής:

α. Για τις πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, τα ποσοστά ενισχύσεων για όλα τα είδη κινήτρων, πλην της επιχορήγησης, χορηγούνται στο ανώτατο ποσοστό του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων. Το κίνητρο της επιχορήγησης χορηγείται στο ογδόντα τοις εκατό (80%) του ανώτατου ορίου του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων. Ειδικά για τα επενδυτικά σχέδια της παρ. 3, το κίνητρο της επιχορήγησης χορηγείται στο εκατό τοις εκατό (100%) του ανώτατου ορίου εκτός της περ. β' που χορηγείται στο ενενήντα τοις εκατό (90%).

β. Για τις μεγάλες επιχειρήσεις τα κίνητρα της παρ. 1 του άρθρου 9 χορηγούνται στο ογδόντα τοις εκατό (80%) του ανώτατου ορίου του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων. Ειδικά για τα επενδυτικά σχέδια της παρ. 3 τα ανωτέρω κίνητρα χορηγούνται στο εκατό τοις εκατό (100%) του ανώτατου ορίου εκτός της περ. β' αυτής που χορηγείται στο ενενήντα τοις εκατό (90%).

3. Αυξημένα ποσοστά ενισχύσεων σύμφωνα με την παρ. 2 χορηγούνται για τα επενδυτικά σχέδια που:

α. Υλοποιούνται στις ακόλουθες περιοχές:

αα. Ορεινές περιοχές, σύμφωνα με την κατηγοριοποίηση της ΕΛ.ΣΤΑΤ.

αβ. περιοχές που βρίσκονται σε απόσταση έως τριάντα (30) χιλιομέτρων από τα σύνορα,

αγ. νησιά με πληθυσμό μικρότερο των τριών χιλιάδων εκατό (3.100) κατοίκων,

β. Υλοποιούνται: σε κτίρια χαρακτηρισμένα ως διατηρητέα.

γ. Αφορούν σε επαναλειτουργία βιομηχανικών μονάδων (επιχειρηματικών εγκαταστάσεων), που έχουν παύσει τη λειτουργία τους. Η αξία του πάγιου εξοπλισμού της βιομηχανικής μονάδας, η οποία πρόκειται να επαναλειτουργήσει, πρέπει να καλύπτει ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) τουλάχιστον του ενισχυόμενου κόστους του επενδυτικού σχεδίου.

4. Τα ποσοστά ενισχύσεων για τις επιλέξιμες δαπάνες της παρ. 2 του άρθρου 74 του ν. 4887/2022 παρέχονται στο ανώτατο προβλεπόμενο ποσοστό του Γ.Α.Κ., όπως αναγράφεται στο Παράρτημα Β'.

5. Το ποσό των ενισχύσεων που χορηγείται σε κάθε επενδυτικό σχέδιο του παρόντος καθεστώτος δεν υπερβαίνει το όριο των είκοσι εκατομμυρίων (20.000.000) ευρώ, με την επιφύλαξη του άρθρου 4 του Γ.Α.Κ.).

6. Οι εντάσεις και τα ανώτατα ύψη των ενισχύσεων των επενδυτικών σχεδίων του παρόντος καθεστώτος ενίσχυσης τελούν υπό τις ακόλουθες γενικές προϋποθέσεις:

α. Οι αναφερόμενες στις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις αυξημένες εντάσεις ενισχύσεων του Χ.Π.Ε. δεν ισχύουν για επενδυτικά σχέδια με επιλέξιμες δαπάνες άνω των πενήντα πέντε εκατομμυρίων (55.000.000,00) ευρώ. Ο ανωτέρω περιορισμός εφαρμόζεται, επίσης, και στις εκτός περιφερειακών ενισχύσεων επιλέξιμες δαπάνες του άρθρου 7.

β. Στις περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του στοιχείου α' της παρ. 3 του άρθρου 107 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Σ.Λ.Ε.Ε.) (Περιοχές «α»), όπως αυτές προσδιορίζονται στον Χ.Π.Ε., οι ενισχύσεις μπορούν να χορηγούνται για οποιαδήποτε μορφή αρχικής επένδυσης, ανεξάρτητα από το μέγεθος του δικαιούχου.

γ. Για τα επενδυτικά σχέδια με επιλέξιμες δαπάνες άνω των πενήντα εκατομμυρίων (50.000.000) ευρώ (μεγάλα επενδυτικά σχέδια) το μέγιστο επιτρεπτό ποσό ενίσχυσης για μεγάλο επενδυτικό έργο υπολογίζεται ως εξής:

γα. για το τμήμα της δαπάνης μέχρι πενήντα πέντε εκατομμύρια (55.000.000) ευρώ, παρέχεται το εκατό τοις εκατό (100%) της ανώτατης επιτρεπόμενης έντασης περιφερειακής ενίσχυσης στην οικεία περιοχή, εξαιρουμένης της αυξημένης έντασης ενίσχυσης για Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις (ανώτατο περιφερειακό όριο),

γβ. για το τμήμα της δαπάνης που υπερβαίνει τα πενήντα πέντε εκατομμύρια (55.000.000) ευρώ και μέχρι τα εκατόν δέκα εκατομμύρια (110.000.000) ευρώ

παρέχεται το πενήντα τοις εκατό (50%) της ανώτατης επιτρεπόμενης έντασης περιφερειακής ενίσχυσης στην οικεία περιοχή και

γγ. για το τμήμα της δαπάνης που υπερβαίνει τα εκατόν δέκα εκατομμύρια (110.000.000) ευρώ δεν παρέχεται κανένα ποσοστό ενίσχυσης,

γδ. Για τον υπολογισμό του κόστους των επιλέξιμων δαπανών έχει εφαρμογή ο ορισμός του ενιαίου επενδυτικού σχεδίου της παρ. 4 του άρθρου 4 της παρούσης.

Άρθρο 11

Εντάσεις και ύψη ενισχύσεων εκτός περιφερειακών ενισχύσεων

Οι εντάσεις των ενισχύσεων και το ύψος των ενισχυόμενων δαπανών των επενδυτικών σχεδίων για τα οποία παρέχονται άλλες, πλην των περιφερειακών, ενισχύσεις είναι:

α. Για τις συμβουλευτικές υπηρεσίες σε ΜμΕ η ένταση ορίζεται σε ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) αυτών και οι δαπάνες αυτές ενισχύονται μέχρι ποσοστού πέντε τοις εκατό (5%) επί του συνολικού ενισχυόμενου κόστους περιφερειακών ενισχύσεων και έως του ποσού των εβδομήντα χιλιάδων (70.000) ευρώ.

β. Για επενδυτικές δαπάνες για μέτρα ενεργειακής απόδοσης εκτός από μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε κτήρια, η ένταση της ενίσχυσης των δαπανών ορίζεται σε ποσοστό τριάντα τοις εκατό (30%) αυτών. Η ένταση της ενίσχυσης αυξάνεται κατά είκοσι (20) ποσοστιαίες μονάδες σε μικρές επιχειρήσεις και κατά δέκα (10) ποσοστιαίες μονάδες σε μεσαίες επιχειρήσεις. Η ένταση της ενίσχυσης αυξάνεται κατά δεκαπέντε (15) ποσοστιαίες μονάδες για επενδύσεις σε ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του στοιχείου α' της παρ. 3 του άρθρου 107 της Σ.Λ.Ε.Ε. και κατά πέντε (5) ποσοστιαίες μονάδες για τις επενδύσεις σε ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του στοιχείου γ' της παρ. 3 του άρθρου 107 της Σ.Λ.Ε.Ε..

γ. Για επενδυτικές δαπάνες για την εξυγίανση περιβαλλοντικής ζημίας, την αποκατάσταση φυσικών οικοτόπων και οικοσυστημάτων, η ένταση της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το εκατό τοις εκατό (100%) των επιλέξιμων δαπανών για επενδύσεις στην εξυγίανση περιβαλλοντικής ζημίας ή την

αποκατάσταση φυσικών οικοτόπων και οικοσυστημάτων και έως του ποσού των τριακοσίων χιλιάδων (300.000) ευρώ.

δ. Για επενδυτικές δαπάνες για την αποδοτική χρήση των πόρων και για τη στήριξη της μετάβασης προς μια κυκλική οικονομία, η ένταση της ενίσχυσης των δαπανών ορίζεται σε ποσοστό σαράντα τοις εκατό (40 %) αυτών. Η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να αυξηθεί κατά είκοσι (20) ποσοστιαίες μονάδες για ενισχύσεις που χορηγούνται σε μικρές επιχειρήσεις και κατά δέκα (10) ποσοστιαίες μονάδες για ενισχύσεις που χορηγούνται σε μεσαίες επιχειρήσεις. Η ένταση της ενίσχυσης για τη μονάδα παραγωγής μπορεί να αυξηθεί κατά δεκαπέντε (15) ποσοστιαίες μονάδες για επενδύσεις σε ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του στοιχείου α' της παρ. 3 του άρθρου 107 της Σ.Λ.Ε.Ε. και κατά πέντε (5) ποσοστιαίες μονάδες για επενδύσεις σε ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του στοιχείου γ' της παρ. 3 του άρθρου 107 της Σ.Λ.Ε.Ε..

ε. Για επενδυτικές δαπάνες για επαγγελματική κατάρτιση η ένταση της ενίσχυσης των δαπανών ορίζεται σε ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) αυτών και έως του ποσού των τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ. Το ποσοστό αυτό μπορεί να αυξηθεί, μέχρι το εβδομήντα τοις εκατό (70%) των επιλέξιμων δαπανών, ως εξής:

- α) Κατά δέκα (10) εκατοστιαίες μονάδες, εάν η επαγγελματική κατάρτιση απευθύνεται σε εργαζομένους που είναι άτομα με αναπηρία ή σε εργαζομένους σε μειονεκτική θέση,
- β) κατά δέκα (10) εκατοστιαίες μονάδες, εάν η ενίσχυση χορηγείται σε μεσαίες επιχειρήσεις και κατά είκοσι (20) εκατοστιαίες μονάδες, εάν χορηγείται σε μικρές επιχειρήσεις.

στ. Για την καινοτομία στις ΜμΕ η ένταση της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το πενήντα τοις εκατό (50%) των επιλέξιμων δαπανών. ή το ποσό των διακοσίων χιλιάδων (200.000) ευρώ

ζ. Για την διαδικαστική και οργανωτική καινοτομία για ΜμΕ και Μεγάλες Επιχειρήσεις η ένταση της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το 15 % των επιλέξιμων δαπανών για τις μεγάλες επιχειρήσεις και το 50 % των επιλέξιμων δαπανών για τις ΜμΕ. Οι ενισχύσεις σε μεγάλες επιχειρήσεις συμβιβάζονται μόνον εφόσον αυτές οι επιχειρήσεις συνεργάζονται πραγματικά με ΜΜΕ όσον αφορά την ενισχυόμενη δραστηριότητα και οι συνεργαζόμενες ΜΜΕ καταβάλλουν τουλάχιστον το 30 % των συνολικών επιλέξιμων δαπανών.

η. Για τη συμπαραγωγή ενέργειας υψηλής απόδοσης από Α.Π.Ε. και για παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, μόνο για τα επενδυτικά σχέδια που έχουν επιλέξει το κίνητρο της επιχορήγησης, η ένταση της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει: α) το 45 % των επιλέξιμων δαπανών για επενδύσεις στην παραγωγή ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, συμπεριλαμβανομένων των αντλιών θερμότητας που συμμορφώνονται με το παράρτημα VII της οδηγίας 2018/2001, της συμπαραγωγής υψηλής απόδοσης από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας· β) το 30 % των επιλέξιμων δαπανών για κάθε άλλη επένδυση που καλύπτεται από το παρόν άρθρο. Η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να αυξηθεί κατά 20 εκατοστιαίες μονάδες, στην περίπτωση ενισχύσεων που χορηγούνται σε μικρές επιχειρήσεις, και κατά 10 εκατοστιαίες μονάδες, στην περίπτωση ενισχύσεων που χορηγούνται σε μεσαίες επιχειρήσεις.⁹

Άρθρο 12

Ανώτατα ποσά χορηγούμενων ενισχύσεων

- 1.** Το ποσό των ενισχύσεων που χορηγείται σε κάθε επενδυτικό σχέδιο του παρόντος καθεστώτος δεν υπερβαίνει το όριο των είκοσι εκατομμυρίων (20.000.000) ευρώ, με την επιφύλαξη μικρότερο ορίου κατ' εφαρμογή της παρ. 1 του άρθρου 4 του Γ.Α.Κ.
- 2.** Οι παρεχόμενες σε κάθε φορέα επενδυτικού σχεδίου ενισχύσεις, στις οποίες περιλαμβάνονται και οι ενισχύσεις σε συνεργαζόμενες ή συνδεδεμένες επιχειρήσεις, δεν μπορεί να υπερβούν σωρευτικά τα είκοσι εκατομμύρια (20.000.000) ευρώ για μεμονωμένη επιχείρηση και τα πενήντα εκατομμύρια (50.000.000) ευρώ για το σύνολο των συνεργαζόμενων ή συνδεδεμένων επιχειρήσεων, με την επιφύλαξη των περιορισμών του άρθρου 4 του Γ.Α.Κ.. Οι περιορισμοί αυτοί ισχύουν για τα επενδυτικά σχέδια, τα οποία υπάγονται στο παρόν και για χρονική περίοδο τριών (3) ετών από την υποβολή της αίτησης του φορέα για υπαγωγή του επενδυτικού σχεδίου του. Ως ποσό ενίσχυσης, ανά υποβαλλόμενο επενδυτικό σχέδιο, λαμβάνεται υπόψη το εγκριθέν με την απόφαση υπαγωγής. Το υπερβάλλον ποσό ενίσχυσης περικόπτεται αναλογικά κατά είδος ενίσχυσης και ομάδα δαπανών. Τα ανώτατα όρια της παρούσας προσαυξάνονται κατά πενήντα τοις εκατό (50 %) στις περιπτώσεις που η ενίσχυση δίδεται με τη μορφή της φορολογικής απαλλαγής, με την επιφύλαξη των περιορισμών του άρθρου 4 του Γ.Α.Κ..

⁹Τροποποίηση Α. 62738/2025 20.08.2025

3. Το συνολικό ποσό ενίσχυσης ανά επενδυτικό σχέδιο που αφορά τις επιλέξιμες δαπάνες εκτός περιφερειακών ενισχύσεων του άρθρου 7 δεν μπορεί να υπερβεί το ένα εκατομμύριο (1.000.000) ευρώ και έως το 10% του συνολικού ποσού ενίσχυσης για τις επιλέξιμες δαπάνες περιφερειακών ενισχύσεων του άρθρου 6 του παρόντος.¹⁰

Άρθρο 13

Δικαιούχοι και εξαιρούμενοι ενισχύσεων

1. Δικαιούχοι των ενισχύσεων, που χορηγούνται με βάση το παρόν καθεστώς είναι οι φορείς επενδύσεων που δραστηριοποιούνται ή πρόκειται να δραστηριοποιηθούν στην ελληνική Επικράτεια κατά τη χρονική στιγμή έναρξης εργασιών του επενδυτικού σχεδίου και έχουν μία από τις ακόλουθες μορφές:

α. Εμπορική εταιρεία,

β. Συνεταιρισμός,

γ. Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις (Κοιν.Σ.Επ.), Αγροτικοί Συνεταιρισμοί (ΑΣ), Ομάδες Παραγωγών (Ο.Π.), Αστικοί Συνεταιρισμοί, Αγροτικές Εταιρικές Συμπράξεις (Α.Ε.Σ.),

δ. Υπό συγχώνευση εταιρείες, με την υποχρέωση να έχουν ολοκληρώσει τις διαδικασίες δημοσιότητας πριν από την έναρξη εργασιών του επενδυτικού σχεδίου,

ε. κοινοπραξίες που ασκούν εμπορική δραστηριότητα, στ. δημόσιες και δημοτικές επιχειρήσεις και θυγατρικές τους, εφόσον:

στα. δεν τους έχει ανατεθεί η εξυπηρέτηση δημόσιου σκοπού,

στβ. δεν έχει ανατεθεί από το κράτος αποκλειστικά σε αυτούς η προσφορά υπηρεσιών,

σγ. δεν επιχορηγείται η λειτουργία τους με δημόσιους πόρους για το διάστημα τήρησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων του άρθρου 25.

2. Από τις ενισχύσεις και την υπαγωγή στον παρόν καθεστώς εξαιρούνται:

¹⁰Προσθήκη Α. 62738/2025 20.08.2025

α. Επιχειρήσεις, σε βάρος των οποίων εκκρεμεί, κατά την υποβολή της αίτησης επενδυτικού σχεδίου, διαδικασία ανάκτησης ενισχύσεων (αρχή Deggendorf),

β. οι προβληματικές επιχειρήσεις, εφόσον συντρέχει τουλάχιστον μία από τις προϋποθέσεις που τίθενται στην παρ. 18 του άρθρου 2 του Γ.Α.Κ. Ο έλεγχος προβληματικότητας γίνεται τόσο σε επίπεδο αιτούσας επιχείρησης όσο και σε επίπεδο ομίλου επιχειρήσεων,

γ. επιχειρήσεις οι οποίες, κατά τα δύο (2) έτη πριν από την υποβολή της αίτησης ενίσχυσης:

γα. Έχουν μετεγκαταστήσει την επιχειρηματική εγκατάσταση, στην οποία πρόκειται να πραγματοποιηθεί η αρχική επένδυση για την οποία ζητείται η ενίσχυση ή

γβ. αρνούνται να δεσμευθούν ότι δεν θα μετεγκαταστήσουν την ως άνω επιχειρηματική εγκατάσταση, για περίοδο δύο (2) ετών, μετά από την ολοκλήρωση της αρχικής επένδυσης,

δ. Επιχειρήσεις, οι οποίες υλοποιούν επενδυτικά σχέδια που πραγματοποιούνται με πρωτοβουλία και για λογαριασμό του Δημοσίου, βάσει σχετικής σύμβασης εκτέλεσης έργου, παραχώρησης ή παροχής υπηρεσιών.

Άρθρο 14

Χρηματοδοτικό σχήμα επενδυτικών σχεδίων

1. Κάθε φορέας συμμετέχει στο κόστος του επενδυτικού σχεδίου είτε με ίδια κεφάλαια, είτε με εξωτερική χρηματοδότηση (είτε με συνδυασμό αυτών).

2. Στο είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) του ενισχυόμενου κόστους του επενδυτικού σχεδίου δεν πρέπει να περιλαμβάνεται κρατική ενίσχυση, δημόσια στήριξη ή παροχή.

3. Η συμμετοχή του φορέα στο ενισχυόμενο κόστος συμβατικής επένδυσης υπολογίζεται στο σύνολο των ενισχυόμενων δαπανών αυτού, αφού αφαιρεθεί το ποσό της αιτούμενης επιχορήγησης, εφόσον προβλέπεται στο χρηματοδοτικό σχήμα, και μπορεί να καλύπτεται με τους ακόλουθους τρόπους:

A. Κάλυψη του ενισχυόμενου κόστους του επενδυτικού σχεδίου ή τμήματος αυτού με ίδια κεφάλαια:

α. Με αύξηση του μετοχικού ή εταιρικού κεφαλαίου του φορέα του επενδυτικού σχεδίου από νέες εισφορές σε μετρητά των εταίρων. Η αύξηση του κεφαλαίου υφιστάμενων επιχειρήσεων μπορεί να γίνεται και πριν την υποβολή της αίτησης υπαγωγής, υπό την προϋπόθεση ότι πραγματοποιήθηκε μέσα στους τελευταίους δώδεκα μήνες ή στους είκοσι τέσσερις μήνες προκειμένου για εταιρείες που είναι εισηγμένες σε οργανωμένη χρηματιστηριακή αγορά. Στην περίπτωση αυτή, η αύξηση έχει ως αποκλειστικό σκοπό την χρησιμοποίηση του νέου κεφαλαίου ως ίδια συμμετοχή για επένδυση, βάσει της σχετικής απόφασης των εταίρων ή της Γενικής Συνέλευσής τους κατά περίπτωση, και υπό την προϋπόθεση ότι, κατά τον χρόνο υποβολής της αίτησης υπαγωγής του επενδυτικού σχεδίου, το κεφάλαιο αυτό αποδεδειγμένα υφίσταται με τη μορφή διαθεσίμων και δεν έχει αναλωθεί.

β. Με αύξηση του μετοχικού ή εταιρικού κεφαλαίου του φορέα του επενδυτικού σχεδίου με κεφαλαιοποίηση υφιστάμενων φορολογηθέντων ελεύθερων αποθεματικών και κερδών εις νέον. Το προηγούμενο εδάφιο εφαρμόζεται υπό τις εξής προϋποθέσεις: i) κατά την αξιολόγηση του επενδυτικού σχεδίου διαπιστώνεται η επάρκεια της ρευστότητας της επιχείρησης (κυκλοφορούν ενεργητικό μείον βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις), μετά την αφαίρεση του ποσού των διαθεσίμων της, που πρόκειται να χρησιμοποιηθεί για την κάλυψη της συμμετοχής του φορέα με ίδια κεφάλαια, ii) τα φορολογηθέντα αυτά αποθεματικά έχουν σχηματισθεί από πραγματοποιηθέντα έσοδα του φορέα της επένδυσης βάσει διατάξεων οι οποίες δεν εμπεριέχουν όρους σχηματισμού και χρήσης τους που να αντιτίθενται στους κανόνες χορήγησης ενισχύσεων και δεν έχουν δεσμευθεί για να χρησιμοποιηθούν για άλλους σκοπούς και υπό την προϋπόθεση ότι, κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης υπαγωγής του επενδυτικού σχεδίου, το κεφάλαιο αυτό αποδεδειγμένα υφίσταται με τη μορφή διαθεσίμων και δεν έχει αναλωθεί.¹¹

γ. Με την ανάλωση υφιστάμενων φορολογηθέντων ελεύθερων αποθεματικών και κερδών εις νέον, τα οποία στην περίπτωση αυτή δεσμεύονται σε ειδικό λογαριασμό και δεν μπορούν να διανεμηθούν πριν την παρέλευση έξι ετών, ανεξαρτήτως μεγέθους επιχείρησης, από την ημερομηνία ολοκλήρωσης του επενδυτικού σχεδίου και την έναρξη της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης. Το προηγούμενο εδάφιο εφαρμόζεται υπό τις εξής προϋποθέσεις: i) κατά την αξιολόγηση του επενδυτικού σχεδίου διαπιστώνεται η επάρκεια

¹¹Τροποποίηση Α. 62738/2025 20.08.2025

της ρευστότητας της επιχείρησης (κυκλοφορούν ενεργητικό μείον βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις), μετά την αφαίρεση του ποσού των διαθεσίμων της, που πρόκειται να χρησιμοποιηθεί για την κάλυψη της συμμετοχής του φορέα με ίδια κεφάλαια και υπό την προϋπόθεση ότι, κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης υπαγωγής του επενδυτικού σχεδίου, το κεφάλαιο αυτό αποδεδειγμένα υφίσταται με τη μορφή διαθεσίμων και δεν έχει αναλωθεί. ii) τα φορολογηθέντα αποθεματικά έχουν σχηματισθεί από πραγματοποιηθέντα έσοδα του φορέα της επένδυσης βάσει διατάξεων οι οποίες δεν εμπεριέχουν όρους σχηματισμού και χρήσης τους που να αντιτίθενται στους κανόνες χορήγησης ενισχύσεων και δεν έχουν δεσμευθεί για να χρησιμοποιηθούν για άλλους σκοπούς.¹²

B. Κάλυψη του ενισχυόμενου κόστους του επενδυτικού σχεδίου ή τμήματος αυτού με εξωτερική χρηματοδότηση:

α. με τραπεζικό δάνειο από πιστωτικά ιδρύματα ή χρηματοδοτικά ιδρύματα που λειτουργούν νόμιμα στα κράτη μέλη της Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (Ε.Ο.Χ.) και έχουν σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις το δικαίωμα αυτό ή λοιπές επιχειρήσεις αδειοδοτούμενες και εποπτευόμενες από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς εφόσον δύνανται να χορηγούν δάνεια ή ομολογιακό δάνειο, τριετούς τουλάχιστον διάρκειας, αποκλειόμενης της μορφής του αλληλόχρεου λογαριασμού. Σύμφωνα με ρητή πρόβλεψη της σχετικής δανειακής σύμβασης, το ως άνω δάνειο συνάπτεται αποκλειστικά για την πραγματοποίηση του επενδυτικού σχεδίου.

Στην περίπτωση που στις εξασφαλίσεις του δανείου εμπεριέχεται ενεχυρίαση μετρητών και ο φορέας του επενδυτικού σχεδίου αιτείται τη χρηματοδότηση τμήματος του επενδυτικού σχεδίου και με ίδια κεφάλαια, προ-κειμένου να αποδεικνύεται η επάρκεια των τελευταίων, αυτά θα πρέπει να υπερβαίνουν το απαιτούμενο ποσό τουλάχιστον κατά το ποσό της ενεχυρίασης.

β. Δάνειο με την εγγύηση ή τη συγχρηματοδότηση της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας. Τα δάνεια είναι μακροπρόθεσμα και χορηγούνται είτε από το Ταμείο Εγγυοδοσίας [Development Law Guarantee Fund (DeLFI GF)] είτε από άλλο ενισχυόμενο χρηματοδοτικό εργαλείο της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας. Τα ανωτέρω δάνεια περιέχουν ενίσχυση το Ακαθάριστο Ισοδύναμο (ΑΙΕ) της οποίας προστίθεται στην ενίσχυση που λαμβάνει η επένδυση μειώνοντας το τελικώς καταβλητέο ποσό ενίσχυσης.

¹²Τροποποίηση Α. 62738/2025 20.08.2025

Σε κάθε περίπτωση πρέπει να ισχύει η προϋπόθεση ότι η σώρευση των ενισχύσεων δεν οδηγεί σε υπέρβαση της υψηλότερης έντασης ή του υψηλότερου ποσού ενίσχυσης που εφαρμόζονται στην επένδυση αυτή δυνάμει του κανονιστικού πλαισίου με το οποίο χορηγείται η ενίσχυση.

Στο Παράρτημα Α' ορίζονται τα αποδεκτά δικαιολογητικά τεκμηρίωσης της δυνατότητας κάλυψης του ενισχυόμενου κόστους του επενδυτικού σχεδίου από το φορέα του επενδυτικού σχεδίου.

4. Για την περίπτωση που στο επενδυτικό σχέδιο παρέχεται επιδότηση μισθολογικού κόστους επί των δαπανών της δημιουργούμενης απασχόλησης, η κάλυψη του μη ενισχυόμενου τμήματος αυτών μπορεί να γίνεται με ίδια κεφάλαια ή με εξωτερική χρηματοδότηση που δεν περιορίζονται στους ανωτέρω περιγραφόμενους τρόπους των περιπτώσεων Α και Β.

Άρθρο 15

Ελάχιστο ύψος επενδυτικών σχεδίων

Για την υπαγωγή στο παρόν καθεστώς απαιτείται ελάχιστο ύψος του επιλέξιμου κόστους του επενδυτικού σχεδίου το οποίο ανέρχεται στο ποσό των δύο εκατομμυρίων (2.000.000€) ευρώ.

Άρθρο 16

Προϋποθέσεις για τις ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα

1. Τα επενδυτικά σχέδια για τις ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα, τα οποία υπάγονται στο παρόν καθεστώς πρέπει να έχουν ολοκληρωμένο χαρακτήρα αρχικής επένδυσης και ειδικότερα να πληρούν μια από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α. Δημιουργία νέας εγκατάστασης (μονάδας),

β. επέκταση της παραγωγικής ικανότητας υφιστάμενης εγκατάστασης (μονάδας),

γ. διαφοροποίηση της παραγωγής μιας μονάδας σε προϊόντα που δεν έχουν παραχθεί ποτέ ή υπηρεσίες που δεν έχουν παρασχεθεί από αυτήν με τον όρο, ότι οι ενισχυόμενες δαπάνες υπερβαίνουν κατά διακόσια τοις εκατό (200%) τουλάχιστον τη λογιστική αξία των στοιχείων ενεργητικού που

χρησιμοποιούνται εκ νέου, όπως η αξία αυτή έχει καταγραφεί στο φορολογικό έτος που προηγείται της αίτησης υπαγωγής του επενδυτικού σχεδίου,

δ. θεμελιώδης αλλαγή στη συνολική παραγωγική διαδικασία των προϊόντων ή στη συνολική παροχή των υπηρεσιών που αφορά η επένδυση στην εγκατάσταση. Ειδικότερα, σε ό,τι αφορά τις ενισχύσεις που χορηγούνται σε μεγάλες επιχειρήσεις για την υλοποίηση θεμελιώδους αλλαγής στην παραγωγική διαδικασία, οι επιλέξιμες δαπάνες υπερβαίνουν τις αποσβέσεις των στοιχείων ενεργητικού που συνδέονται με την προς εκσυγχρονισμό δραστηριότητα κατά τα τρία προηγούμενα οικονομικά έτη. Αν δεν αποτυπώνονται σαφώς οι συνδεόμενες με τη δραστηριότητα αποσβέσεις, θεωρείται ότι δεν πληρούται η ως άνω προϋπόθεση. Επισημαίνεται ότι όταν χρησιμοποιείται το άρθρο 14 του Γ.Α.Κ. δεν είναι επιλέξιμες οι επενδύσεις αντικατάστασης εξοπλισμού.

2. Κατά την εξέταση των ανωτέρω προϋποθέσεων εφαρμόζεται η έννοια του ενιαίου επενδυτικού σχεδίου, όπως αυτό ορίζεται στο άρθρο 4.

Άρθρο 17

Υποβολή αίτησης

1. Η αίτηση για τη χορήγηση ενίσχυσης περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον τα ακόλουθα στοιχεία:

α. Την επωνυμία και το μέγεθος της επιχείρησης (μεγάλη, μεσαία, μικρή, πολύ μικρή),

β. την περιγραφή του έργου, συμπεριλαμβανομένων των εκτιμώμενων ημερομηνιών έναρξης και λήξης,

γ. τον τόπο εκτέλεσης του έργου,

δ. τον κατάλογο των δαπανών του έργου,

ε. τα είδη και το ποσό ενίσχυσης,

στ. το χρηματοδοτικό σχήμα του επενδυτικού σχεδίου και

ζ. το παράβολο του άρθρου 28 της παρούσας, το οποίο ορίζεται στο ένα τοις χιλίοις (0,001) του επιλέξιμου κόστους του επενδυτικού σχεδίου, και το αποδεικτικό καταβολής του παραβόλου.

Η αίτηση υπαγωγής στο παρόν μέτρο ενίσχυσης, εφόσον γίνει η σχετική επιλογή από τον δυνητικό δικαιούχο, θεωρείται ταυτόχρονα και εκδήλωση πρόθεσης χρήσης χρηματοδοτικού εργαλείου μέσω Ταμείου ή Ταμείου Χαρτοφυλακίου, το οποίο ενέχει στοιχεία κρατικής στήριξης, ανεξάρτητα αν τελικώς αυτή χρησιμοποιηθεί.

2. Η αίτηση υπαγωγής και τα απαιτούμενα δικαιολογητικά υποβάλλονται υποχρεωτικά μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος Αναπτυξιακών Νόμων (ΠΣ-Αν), όπως προβλέπεται στο άρθρο 126 του ν. 4887/2022, και ο φορέας ενημερώνεται ηλεκτρονικά για την παραλαβή και καταχώρισή τους. Όλα τα ανωτέρω τηρούνται ηλεκτρονικά στην αρμόδια υπηρεσία παραλαβής, όπως αυτή ορίζεται στην παρ. 3. Το περιεχόμενο της αίτησης και τα απαιτούμενα δικαιολογητικά καθορίζονται στο Παράρτημα Α της παρούσας Προκήρυξης.

3. Οι αιτήσεις για την υπαγωγή επενδυτικών σχεδίων υποβάλλονται ως εξής:

α. Στη Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων του Υπουργείου Εσωτερικών, Τομέας Μακεδονίας - Θράκης, για επενδυτικά σχέδια ύψους έως 3.000.000 ευρώ που υλοποιούνται στις Περιφέρειες Δυτικής, Κεντρικής και Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης

β. στη Γενική Διεύθυνση Αναπτυξιακών Νόμων και Άμεσων Ξένων Επενδύσεων της Γενικής Γραμματείας Ιδιωτικών Επενδύσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης, για όλα τα υπόλοιπα επενδυτικά σχέδια.

4. Με την υποβολή της αίτησης πραγματοποιείται ο έλεγχος της πληρότητας της αίτησης και των συνημμένων δικαιολογητικών, με βάση τυποποιημένο σύστημα ελέγχου πληρότητας.

5. Κάθε φορέας δύναται να υποβάλει αίτηση υπαγωγής του ίδιου επενδυτικού σχεδίου σε πέραν του ενός καθεστώτα ενίσχυσης, εφόσον πληρούνται οι σχετικές προϋποθέσεις. Με την υπαγωγή του εν λόγω επενδυτικού σχεδίου στον οριστικό πίνακα ενός καθεστώτος αυτοδίκαια απορρίπτονται όλες οι υπόλοιπες αιτήσεις υπαγωγής για το εν λόγω επενδυτικό σχέδιο. Ίδιο επενδυτικό σχέδιο νοείται αυτό που είναι στον ίδιο τόπο εγκατάστασης, με το ίδιο φυσικό αντικείμενο και τα λοιπά τεχνικά χαρακτηριστικά και υπάρχει αλληλοεπικάλυψη δαπανών.

6. Σε όσες περιπτώσεις ο φορέας του επενδυτικού σχεδίου πρόκειται να λάβει δάνειο, σύμφωνα με την παρ. 3B του άρθρου 14 για την υλοποίηση του επενδυτικού του σχεδίου, στην αίτηση υπαγωγής υποχρεωτικά υποβάλλεται η πράξη προέγκρισης του δανείου. Το πρότυπο -υπόδειγμα του εγγράφου της

προέγκρισης δανείου έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Ανάπτυξης: <https://ependyseis.mindev.gov.gr/>.

Ο φορέας πρέπει να δηλώνει ρητά κάθε τυχόν χρηματοδότηση που περιλαμβάνει κρατική στήριξη.

7. Δεν επιτρέπεται η υποβολή αίτησης υπαγωγής: για επενδυτικό σχέδιο το οποίο, είτε στο σύνολό του είτε εν μέρει, έχει ήδη υπαχθεί στις ενισχύσεις του παρόντος ή άλλων καθεστώτων ενίσχυσης. Οι ως άνω αιτήσεις απορρίπτονται με αιτιολογημένη απόφαση της αρμόδιας υπηρεσίας, το δε παράβολο του άρθρου 28 δεν επιστρέφεται.

Άρθρο 18

Περιεχόμενο αξιολόγησης

Για την υπαγωγή στο παρόν καθεστώς απαιτείται η διενέργεια αξιολόγησης των επενδυτικών σχεδίων, η οποία περιλαμβάνει έλεγχο και αξιολόγηση νομιμότητας, καθώς και αξιολόγηση εύλογου κόστους και δεικτών βαθμολογίας:

α. Ο έλεγχος και η αξιολόγηση νομιμότητας, για κάθε επενδυτικό σχέδιο περιλαμβάνει με ποινή αποκλεισμού τα εξής:

αα. πλήρη συμμόρφωση της αίτησης υπαγωγής και του υπό έγκριση επενδυτικού σχεδίου με τις διατάξεις του ν. 4887/2022 και τους όρους της παρούσας προκήρυξης,

αβ. τεκμηρίωση της φερεγγυότητας του φορέα του επενδυτικού σχεδίου, με την προσκόμιση των σχετικών πιστοποιητικών, ιδίως φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας, καθώς και κάθε άλλου εγγράφου που ορίζεται στην παρούσα προκήρυξη,

αγ. τεκμηρίωση της δυνατότητας χρηματοδότησης του κόστους του επενδυτικού σχεδίου μέσω ιδίων κεφαλαίων ή με εξωτερική χρηματοδότηση, σύμφωνα με τους τρόπους που ορίζονται στην οικεία απόφαση προκήρυξης των καθεστώτων ενίσχυσης.

β. Η αξιολόγηση του εύλογου κόστους και ο έλεγχος δεικτών πραγματοποιείται επί τη βάση:

βα. εκτίμησης του εύλογου κόστους των επιλέξιμων δαπανών του επενδυτικού σχεδίου,

ββ. εκτίμησης της υποβληθείσας ανάλυσης βιωσιμότητας του επενδυτικού σχεδίου,

βγ. ο έλεγχος δεικτών βαθμολογίας πραγματοποιείται επί τη βάσει κριτηρίων που εξειδικεύονται με τη χρήση συγκεκριμένων δεικτών οι οποίοι βαθμολογούνται με βάση συγκεκριμένα χαρακτηριστικά του επενδυτικού σχεδίου ή του επενδυτικού φορέα. Ως νέος επενδυτικός φορέας νοείται αυτός, ο οποίος δεν έχει μια κλεισμένη 12μήνη διαχειριστική χρήση κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης υπαγωγής. Οι τιμές των δεικτών, με τη μορφή που αποτυπώνονται στις σχετικές κλίμακες βαθμολογίας, καθώς και η αποδιδόμενη βαθμολογία, υπολογίζονται με στρογγυλοποίηση σε δεύτερο δεκαδικό ψηφίο.

Τα κριτήρια αποτυπώνονται στο Παράρτημα Γ' και διακρίνονται σε τέσσερις (4) Ομάδες:

i. Ομάδα Κριτηρίων Ωριμότητας επενδυτικού σχεδίου με εύρος βαθμολογίας 0 έως 45

ii. Ομάδα Κριτηρίων Αξιολόγησης Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων του Φορέα με εύρος βαθμολογίας 0 έως 25

iii. Ομάδα Κριτηρίων Αξιολόγησης της βιώσιμης ανάπτυξης του επενδυτικού σχεδίου με εύρος βαθμολογίας 0 έως 10

iv. Ομάδα Κριτηρίων Αξιολόγησης Αύξησης της Απασχόλησης με εύρος βαθμολογίας 0 έως 20.

Η ελάχιστη απαιτούμενη βαθμολογία που πρέπει να συγκεντρώσει κάθε επενδυτικό σχέδιο προκειμένου να μπορεί να συμπεριληφθεί στους Προσωρινούς πίνακες κατάταξης ανέρχεται σε 50 βαθμούς.

γ. Δεν δύναται να υπαχθεί επενδυτικό σχέδιο για το οποίο:

1. Δεν τεκμηριώνεται η κεφαλαιακή επάρκεια για την υλοποίηση του (εφόσον απαιτείται από το είδος της ενίσχυσης). Η κεφαλαιακή επάρκεια πιστοποιείται είτε μέσω της ύπαρξης ιδίων κεφαλαίων είτε μέσω της προέγκρισης δανείου από αδειοδοτημένο εντός του χώρου της ΕΕ ή του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (Ε.Ο.Χ.) χρηματοδοτικό ίδρυμα, είτε συνδυασμό των ανωτέρω.

2. Δεν διατηρείται ο εσωτερικός συντελεστής απόδοσης θετικός $IRR > 0$, μετά την αξιολόγηση.

Άρθρο 19

Όργανα και διαδικασία αξιολόγησης

1. Η αξιολόγηση πραγματοποιείται από την Επιτροπή Αξιολόγησης του άρθρου 118 του ν. 4887/2022 ή/και δύναται να ανατίθεται με την έκδοση σχετικής υπουργικής απόφασης στον Ενδιάμεσο Φορέα Επιχειρησιακού Προγράμματος «ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ» (ΕΦΕΠΑΕ).

Εάν απαιτούνται διευκρινίσεις σχετικά με το περιεχόμενο του φακέλου, ή υποβολή συμπληρωματικών δικαιολογητικών ή δικαιολογητικών που δεν υποβλήθηκαν, εφόσον συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις για την έκδοσή τους κατά τον χρόνο υποβολής της αίτησης υπαγωγής, τάσσεται προθεσμία έως επτά (7) εργάσιμων ημερών στον φορέα του επενδυτικού σχεδίου, προκειμένου να τις παράσχει ή να τα υποβάλει. Η δυνατότητα αξιοποιείται άπαξ. Αν η προθεσμία αυτή παρέλθει άπρακτη, η διαδικασία αξιολόγησης ολοκληρώνεται στο σύνολό της.

2. Η αξιολόγηση των επενδυτικών σχεδίων εκκινεί από την ημερομηνία λήξης της προθεσμίας υποβολής αιτήσεων υπαγωγής στο σχετικό καθεστώς και ολοκληρώνεται εντός προθεσμίας ενενήντα (90) ημερών.

Αν για λόγους τεχνικής φύσεως, οι οποίοι αφορούν στη λειτουργία του Πληροφοριακού Συστήματος Αναπτυξιακών Νόμων (Π.Σ.-Αν.), δεν είναι εφικτή η αξιολόγηση των επενδυτικών σχεδίων μέσω του Π.Σ.-Αν., η διαδικασία αξιολόγησης ολοκληρώνεται εντός ενενήντα (90) ημερών από την έκδοση διαπιστωτικής πράξης λειτουργίας του συστήματος από τον Γενικό Γραμματέα Ιδιωτικών Επενδύσεων. Στις περιπτώσεις υπέρβασης των ως άνω ορίων, ο έλεγχος αξιολόγησης ανατίθεται, με απόφαση του αρμόδιου οργάνου του Υπουργείου Ανάπτυξης, σε ανεξάρτητο ορκωτό ελεγκτή από το Μητρώο Ορκωτών -Λογιστών της περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 117 του ν. 4887/2022. Ο ορκωτός ελεγκτής οφείλει, το αργότερο εντός τριάντα (30) ημερών από την ανάθεση, να ολοκληρώσει την αξιολόγηση των επενδυτικών σχεδίων.

3. Με βάση τα αποτελέσματα της αξιολόγησης καταρτίζεται Προσωρινός Πίνακας αποτελεσμάτων αξιολόγησης, ο οποίος περιλαμβάνει όλα τα αξιολογηθέντα επενδυτικά σχέδια σε δύο κατηγορίες: με θετικό και αρνητικό αποτέλεσμα αξιολόγησης.

4. Ο φορέας του επενδυτικού σχεδίου δύναται να υποβάλει ένσταση κατά του Προσωρινού Πίνακα αποτελεσμάτων αξιολόγησης της παρ. 3, εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την ανάρτησή του στην ιστοσελίδα της Γενικής Γραμματείας Ιδιωτικών Επενδύσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης.

5. Οι ενστάσεις αυτές υποβάλλονται μέσω του πληροφοριακού συστήματος (ΠΣ-Αν), ενώπιον των Επιτροπών Ενστάσεων του άρθρου 119 του ν. 4887/2022 και αποτελούν ενδικοφανείς προσφυγές. Η Επιτροπή αποφαινεται εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από την ημερομηνία υποβολής της ένστασης.

α. Τα μέλη της Επιτροπής οφείλουν να ενημερώνουν εγκαίρως την αρμόδια υπηρεσία αν συντρέχει στο πρόσωπο τους κώλυμα στην περίπτωση που έχουν ήδη εξετάσει το επενδυτικό σχέδιο που αφορά η ένσταση ή στην περίπτωση που στο μετοχικό/εταιρικό κεφάλαιο ή στη διοίκηση του επενδυτικού φορέα συμμετέχει σύζυγος ή συγγενείς τους μέχρι β' βαθμού.

β. Η ένσταση εξετάζεται με βάση τα στοιχεία που είχε υποβάλει ο φορέας στο αίτημα υπαγωγής, τα οποία δεν μπορούν να διαφοροποιηθούν.

γ. Το έργο της Επιτροπής συνδράμει γραμματέας που ορίζεται από την αρμόδια Υπηρεσία και είναι αρμόδιος για την τήρηση των πρακτικών των συνεδριάσεων και για κάθε γραμματειακή υποστήριξη που απαιτείται για την ομαλή λειτουργία της Επιτροπής. Οι συνεδριάσεις της Επιτροπής πραγματοποιούνται εντός ή πέραν του κανονικού ωραρίου εργασίας, μετά από πρόσκληση των μελών της από τον Πρόεδρο τουλάχιστον δύο (2) ημέρες πριν από τη συνεδρίαση. Η ημερήσια διάταξη, που εκδίδεται από τον Πρόεδρο της Επιτροπής, κοινοποιείται στα μέλη με μέριμνα του γραμματέα, τουλάχιστον δύο (2) ημέρες πριν από τη συνεδρίαση. Η αποστολή της πρόσκλησης, και κάθε άλλης ενημέρωσης γίνεται μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Οι αποφάσεις της Επιτροπής λαμβάνονται με την απόλυτη πλειοψηφία των μελών της. Σε περίπτωση που μέλος της Επιτροπής έχει εξαιρεθεί από την εξέταση ένστασης λόγω των προαναφερθέντων κωλυμάτων, αντικαθίσταται από τον αναπληρωτή του.

δ. Η Επιτροπή εξετάζει την ένσταση και βάσει του πορίσματος της διαμορφώνει και υποβάλλει το τελικό αποτέλεσμα της αξιολόγησης και την παραγόμενη έκθεση αξιολόγησης στο ΠΣ-Αν. Η απόφαση της Επιτροπής επί της ένστασης κοινοποιείται στον επενδυτή μέσω του ΠΣ-Αν στην ηλεκτρονική διεύθυνση που έχει δηλώσει και την οποία ο επενδυτής οφείλει να παρακολουθεί.

6. Μετά την έκδοση αποφάσεων από τις Επιτροπές Ενστάσεων, καταρτίζεται «Τελικός Πίνακας» αξιολόγησης, κατά φθίνουσα βαθμολογική σειρά ο οποίος περιλαμβάνει όλα τα επενδυτικά σχέδια με θετικό αποτέλεσμα αξιολόγησης κατόπιν εξέτασης και των ενστάσεων. Σε περίπτωση ισοβαθμίας, τα επενδυτικά σχέδια κατατάσσονται με κριτήριο το μικρότερο ύψος ενίσχυσης. Ο «Τελικός Πίνακας» κατάταξης δεν αποτελεί απόφαση υπαγωγής. Τα επενδυτικά σχέδια που λαμβάνουν απόφαση υπαγωγής, περιλαμβάνονται στον «Οριστικό Πίνακα», που συντάσσεται μετά την έκδοση της απόφασης κατανομής, της παρ. 4 του άρθρου 29 του ν. 4887/2022, ο οποίος αναρτάται στην ιστοσελίδα της Γενικής Γραμματείας Ιδιωτικών Επενδύσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης.

7. Οδηγός Αξιολόγησης Επενδυτικών Σχεδίων αναρτάται στην ιστοσελίδα της Γενικής Γραμματείας Ιδιωτικών Επενδύσεων και περιλαμβάνει τις μεθόδους ελέγχου των προϋποθέσεων νομιμότητας και τις μεθόδους αξιολόγησης και τα πρότυπα κόστη ανά είδος επενδυτικών σχεδίων και λοιπές οδηγίες για την ορθή εκτέλεση του έργου της αξιολόγησης.

Άρθρο 20

1. Εντός τριάντα (30) ημερών από την έκδοση «Οριστικού Πίνακα» κατάταξης, ο φορέας του επενδυτικού σχεδίου πρέπει να υποβάλει επικαιροποιημένα στοιχεία όπως αυτά θα αναφέρονται στον αναρτημένο «Οριστικό Πίνακα» κατάταξης άλλως το επενδυτικό σχέδιο τίθεται εκτός «Οριστικού Πίνακα» και εκδίδεται απορριπτική απόφαση της παρ. 3. Τα επενδυτικά σχέδια που πληρούν τις προϋποθέσεις της παρούσας προκήρυξης εντάσσονται στο παρόν καθεστώς ενισχύσεων, κατόπιν έκδοσης ατομικής απόφασης υπαγωγής από τα αρμόδια όργανα της παρ. 3 του άρθρου 17.

2. Περίληψη της απόφασης υπαγωγής δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και αναρτάται στο Πρόγραμμα «ΔΙΑΥΓΕΙΑ».

3. Στις περιπτώσεις μη έγκρισης του επενδυτικού σχεδίου εκδίδεται απορριπτική απόφαση από τα αρμόδια όργανα της παρ. 3 του άρθρου 17, η οποία κοινοποιείται στη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του ενδιαφερομένου.

Άρθρο 21

Έλεγχος επενδυτικών σχεδίων

1. Τα επενδυτικά σχέδια που υπάγονται στο παρόν καθεστώς ελέγχονται κατά τη διάρκεια υλοποίησής τους, κατά την ολοκλήρωση και έναρξη της

παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης και για την τήρηση των μακροχρόνιων υποχρεώσεών τους.

2. Ο έλεγχος μπορεί να είναι είτε διοικητικός έλεγχος (επί των εγγράφων του φακέλου) είτε επιτόπιος έλεγχος.

α. Ο διοικητικός έλεγχος διενεργείται από την υπηρεσία.

β. Ο τακτικός επιτόπιος έλεγχος για επενδυτικά σχέδια ύψους μεγαλύτερου των επτακοσίων χιλιάδων ευρώ (€700.000) διενεργείται από Ορκωτό ελεγκτή λογιστή ή ελεγκτική εταιρεία που επιλέγεται από τον φορέα του επενδυτικού σχεδίου από μέλη του Δημόσιου Μητρώου του άρθρου 14 του ν. 4449/2017 (Α' 7). Για επενδυτικά σχέδια ύψους μικρότερου ή ίσου των επτακοσίων χιλιάδων ευρώ (€700.000), ο τακτικός επιτόπιος έλεγχος διενεργείται από τον ΕΦΕΠΑΕ. Για όλα τα επενδυτικά σχέδια, ανεξαρτήτως ύψους, ο έκτακτος επιτόπιος έλεγχος διενεργείται από εντεταλμένο όργανο ελέγχου το οποίο συγκροτείται από μέλη του Εθνικού Μητρώου Πιστοποιημένων Ελεγκτών (Ε.Μ.Π.Ε.) του άρθρου 120 του ν. 4887/2022 ή διαφορετικά από την υπηρεσία.¹³

3. Σκοπός των ελέγχων είναι η διαπίστωση:

α. Της συμμόρφωσης του φορέα του επενδυτικού σχεδίου με τις διατάξεις του ν. 4887/2022, καθώς και της τήρησης των προϋποθέσεων και των όρων της προκήρυξης και της απόφασης υπαγωγής, και

β. της τήρησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων.

4. Ο έλεγχος διακρίνεται στον τακτικό και στον έκτακτο έλεγχο:

α. Ο τακτικός έλεγχος διενεργείται μετά από αίτηση του φορέα του επενδυτικού σχεδίου, η οποία συνοδεύεται από τα δικαιολογητικά που ορίζονται στην παρούσα απόφαση προκήρυξης, προκειμένου να πιστοποιηθεί, με την έκδοση σχετικής απόφασης των αρμόδιων οργάνων της παρ. 3 του άρθρου 17, ότι:

αα. έχει υλοποιηθεί το φυσικό και οικονομικό αντικείμενο της επένδυσης σε ποσοστό είκοσι πέντε τοις εκατό (25%), πενήντα τοις εκατό (50%) τουλάχιστον, ή εξήντα πέντε τοις εκατό (65%) διαζευκτικά, κατά την ημερομηνία υποβολής του αιτήματος ελέγχου, ώστε να ενεργοποιηθεί η

¹³Τροποποίηση Α. 82707/2025 27.10.2025

διαδικασία καταβολής της ενίσχυσης, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 24,

αβ. έχει ολοκληρωθεί το επενδυτικό σχέδιο και έχει αρχίσει η παραγωγική λειτουργία της επένδυσης κατά την ημερομηνία υποβολής του αιτήματος, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 24.¹⁴

β. Έκτακτος έλεγχος μπορεί να διενεργείται οποτεδήποτε κρίνεται απαραίτητο με απόφαση των αρμόδιων οργάνων της παρ. 3 του άρθρου 17.

5. Για την υποβολή αίτησης τακτικού ελέγχου από τον φορέα του επενδυτικού σχεδίου απαιτείται:

α. Η υποβολή συνοδευτικών δικαιολογητικών σύμφωνα με την προκήρυξη, τα οποία ελέγχονται από τα όργανα ελέγχου του άρθρου 120 του ν. 4887/2022.

Η κατάθεση παράβολου του άρθρου 28.

6. Μετά την ολοκλήρωση του διοικητικού ή επιτόπιου ελέγχου το αρμόδιο όργανο συντάσσει έκθεση, η οποία υποβάλλεται στην αρμόδια υπηρεσία μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος του Αναπτυξιακού Νόμου (ΠΣ-Αν).

7. Η αρμόδια υπηρεσία διενεργεί έλεγχο πληρότητας της έκθεσης ελέγχου και προβαίνει στις ακόλουθες ενέργειες:

α. Αν η έκθεση ελέγχου είναι πλήρης, διαβιβάζει στο αρμόδιο τμήμα για την εξέταση του αιτήματος πιστοποίησης ή ολοκλήρωσης, σύμφωνα με το άρθρο 24.¹⁵

β. Αν διαπιστώσει ελλείψεις, οι οποίες αφορούν είτε στην έκθεση ελέγχου, είτε στην επένδυση, παραγγέλλει την προσκόμιση συμπληρωματικής έκθεσης ελέγχου άπαξ.

8. Δαπάνες ή άλλες πράξεις, οι οποίες διενεργούνται μετά από την ημερομηνία υποβολής του αιτήματος ελέγχου, λαμβάνονται υπόψη για την ολοκλήρωση του επενδυτικού σχεδίου, χωρίς να συνυπολογίζονται στην οριστικοποίηση του ενισχυόμενου κόστους της επένδυσης.

¹⁴Τροποποίηση Α. 50815/2025 01.07.2025

¹⁵Τροποποίηση Α. 50815/2025 01.07.2025

9. Αν, στο πλαίσιο πιστοποίησης της υλοποίησης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου της επένδυσης σε ποσοστό είκοσι πέντε τοις εκατό (25%), πενήντα τοις εκατό (50%) ή εξήντα πέντε τοις εκατό (65%) έχουν καταβληθεί και προκαταβολές έργου για το επενδυτικό σχέδιο, αναγνωρίζεται και πιστοποιείται κόστος προκαταβολών μέχρι ποσοστού σαράντα τοις εκατό (40%) ανά κατηγορία δαπανών, υπό την προϋπόθεση ότι το σύνολο των ανωτέρω πιστοποιούμενων δαπανών για προκαταβολές δεν υπερβαίνει το τριάντα τοις εκατό (30%) του συνολικού εγκεκριμένου κόστους του επενδυτικού σχεδίου.

10. Οι δαπάνες για τις προκαταβολές πρέπει να αποδεικνύονται από επίσημα και νόμιμα παραστατικά, σύμφωνα με τη φορολογική νομοθεσία, όπως εμβάσματα, ανοίγματα πιστώσεων ή αποδείξεις, και να συνοδεύονται από συμφωνητικό παραγγελίας, με λεπτομερή περιγραφή των παραγγελθέντων ειδών και έργων.

Άρθρο 22

Τροποποιήσεις επενδυτικών σχεδίων

1. Η τροποποίηση στοιχείων και όρων της απόφασης υπαγωγής των επενδυτικών σχεδίων είναι δυνατή μετά από αίτημα του φορέα της επένδυσης, το οποίο μπορεί να υποβληθεί καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου και μέχρι την υποβολή αιτήματος τελικού ελέγχου. Οι μεταβολές που αφορούν το πρόσωπο του φορέα επένδυσης υποβάλλονται μέχρι την έκδοση της απόφασης ολοκλήρωσης.

Μετά την υποβολή αιτήματος τελικού ελέγχου και την έκδοση της απόφασης ολοκλήρωσης, είναι δυνατή η υποβολή αιτήματος έγκρισης μεταβολής στοιχείων του επενδυτικού σχεδίου, τα οποία υποχρεούται να τηρεί ο φορέας έως τη λήξη του διαστήματος μακροχρόνιων υποχρεώσεων, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 25.

2. Τα αιτήματα τροποποίησης ή έγκρισης μεταβολής στοιχείων της παρ. 1 υποβάλλονται στις παρακάτω περιπτώσεις:

α. τροποποίηση φυσικού και οικονομικού αντικειμένου,

β. αλλαγή του φορέα της επένδυσης λόγω συγχώνευσης ή διάσπασης,

γ. αλλαγή του τόπου εγκατάστασης,

δ. αλλαγή τρόπου χρηματοδότησης της επένδυσης, ε. αλλαγή του είδους της ενίσχυσης από επιχορήγηση σε επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing) και αντίστροφα, εντός του εγκεκριμένου συνολικού ύψους της επένδυσης (μόνο για ΜμΕ),

στ. εφόσον το είδος της ενίσχυσης είναι φορολογική απαλλαγή, αλλαγή του είδους της επένδυσης από συμβατική σε χρηματοδοτική μίσθωση (leasing) και αντίστροφα εντός του εγκεκριμένου συνολικού ύψους της επένδυσης,

ζ. παράταση του χρόνου ολοκλήρωσης της επένδυσης, για λόγους ανωτέρας βίας

η. εκμίσθωση της ενισχυθείσας επένδυσης.

3. Τα αιτήματα τροποποιήσεων ή εγκρίσεων μεταβολών της παρ. 2 υποβάλλονται μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος του Αναπτυξιακού Νόμου (Π.Σ.-Αν) και γίνονται δεκτά εφόσον συντρέχουν σωρευτικά οι ακόλουθες γενικές προϋποθέσεις:

α. Εξακολουθούν να τηρούνται οι όροι και οι προϋποθέσεις της απόφασης προκήρυξης και της εγκριτικής απόφασης.

β. Εξακολουθούν να εξυπηρετούνται οι αρχικοί στόχοι της επένδυσης και να διατηρείται ο ολοκληρωμένος χαρακτήρας της.

γ. Δεν διαφοροποιούνται κριτήρια επιλεξιμότητας και υπαγωγής, σύμφωνα με όσα προβλέπονται στην απόφαση προκήρυξης.

δ. Δεν επέρχεται αύξηση του συνολικού ενισχυόμενου κόστους του επενδυτικού σχεδίου, του συνολικού ποσού της ενίσχυσης, ούτε των επιμέρους ποσοστών ενίσχυσης ανά ομάδα επιλέξιμων δαπανών. Στην περίπτωση αλλαγής του φορέα της επένδυσης λόγω συγχώνευσης ή διάσπασης καθώς και σε κάθε άλλη περίπτωση μετασχηματισμού, δεν επιτρέπεται να επέρχεται υπέρβαση των ορίων που τίθενται από το άρθρο 4 του ΓΑΚ, ούτε να καταστρατηγείται η έννοια του μεγάλου επενδυτικού έργου.

ε. Πληρούνται οι ειδικοί όροι και προϋποθέσεις της παρ. 4, για κάθε περίπτωση τροποποίησης ή μεταβολής στοιχείων, που ορίζονται στην παρούσα προκήρυξη.

στ. Δεν επέρχεται μείωση της βαθμολογίας του επενδυτικού σχεδίου με την οποία εντάχθηκε στο παρόν καθεστώς.

4. Ειδικοί όροι και προϋποθέσεις έγκρισης αιτημάτων τροποποίησης ή μεταβολής στοιχείων ανά περίπτωση:

α) Αιτήματα τροποποίησης φυσικού και οικονομικού αντικειμένου υποβάλλονται στις κάτωθι περιπτώσεις:

(1) προσθήκης νέας κατηγορίας ενισχυόμενης δαπάνης ή/και

(2) ουσιαδών διαφοροποιήσεων επί του εγκεκριμένου φυσικού και οικονομικού αντικειμένου του επενδυτικού σχεδίου ή/και

(3) μείωσης της δυναμικότητας του επενδυτικού σχεδίου μεγαλύτερης του 10% της εγκεκριμένης ή/και

(4) μεταβολής των παγίων στοιχείων ενεργητικού που χρησιμοποιούνται εκ νέου σε περίπτωση διαφοροποίησης της παραγωγής μιας μονάδας σε προϊόντα ή υπηρεσίες που δεν έχουν παραχθεί ποτέ σε αυτήν (περ. 1.γ. του άρθρου 16 της παρούσας).

Το αίτημα γίνεται αποδεκτό εφόσον πληρούνται οι γενικές προϋποθέσεις της παραγράφου 3 καθώς και οι παρακάτω ειδικοί όροι και προϋποθέσεις:

i. Η μεταφορά επιλέξιμων δαπανών μεταξύ διαφορετικών κατηγοριών εντός της ίδιας ομάδας δαπανών είναι δυνατή υπό τις προϋποθέσεις ότι η αύξηση του επιλέξιμου κόστους ανά κατηγορία δαπάνης δεν υπερβαίνει το 20% του συνόλου του εγκεκριμένου επιλέξιμου κόστους της αντίστοιχης ομάδας δαπανών και το 100% του εγκεκριμένου επιλέξιμου κόστους της κατηγορίας. Η τελευταία προϋπόθεση δεν εφαρμόζεται στην περίπτωση προσθήκης νέας κατηγορίας δαπάνης. Σε κάθε περίπτωση δεν μπορεί να επέρχεται αύξηση του εγκεκριμένου επιλέξιμου και ενισχυόμενου κόστους της ομάδας δαπανών. Τυχόν υπερβάλλον κόστος δεν ενισχύεται.

ii. Δεν είναι δυνατή η μεταφορά δαπανών μεταξύ διαφορετικών ομάδων δαπανών (δαπάνες περιφερειακών και μη περιφερειακών ενισχύσεων) των άρθρων 6 και 7 της παρούσας ήτοι, α) δαπανών για περιφερειακές ενισχύσεις β) δαπανών για συμβουλευτικές υπηρεσίες σε μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις (άρθρο 18 Γ.Α.Κ.) γ) δαπανών για επαγγελματική κατάρτιση (άρθρο 31 ΓΑΚ), δ) δαπανών για καινοτομία στις ΜμΕ (άρθρο 28 ΓΑΚ), όπως αυτές προσδιορίζονται στην απόφαση υπαγωγής, ε) δαπανών για διαδικαστική και οργανωτική καινοτομία για ΜμΕ και Μεγάλες Επιχειρήσεις (άρθρο 29 ΓΑΚ), στ) δαπανών για μέτρα ενεργειακής απόδοσης εκτός από μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε κτίρια (άρθρο 38 ΓΑΚ), ζ) δαπανών για τη

συμπαγωγή ενέργειας υψηλής απόδοσης από ΑΠΕ (άρθρο 41 ΓΑΚ), η) δαπανών για παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (άρθρο 41 ΓΑΚ), θ) δαπανών για την εξυγίανση περιβαλλοντικής ζημίας, την αποκατάσταση φυσικών οικοτόπων και οικοσυστημάτων (άρθρο 45 ΓΑΚ), ι) δαπανών για την αποδοτική χρήση των πόρων και για τη στήριξη της μετάβασης προς μια κυκλική οικονομία (άρθρο 47 ΓΑΚ)¹⁶, ια)¹⁷

iii. Δεν επέρχεται υπέρβαση των ορίων των επιμέρους κατηγοριών δαπανών, όπως αυτά προσδιορίζονται από τις σχετικές διατάξεις των άρθρων 6 και 7 της παρούσας. Τυχόν υπερβάλλον κόστος αφαιρείται από το ενισχυόμενο, προκειμένου να πληρούνται τα εκάστοτε όρια.

iv. Δεν επέρχεται μείωση της δυναμικότητας μεγαλύτερη του 25% της εγκεκριμένης συνολικά, εκτός περιπτώσεων που επιβάλλονται από αλλαγές του θεσμικού πλαισίου αδειοδοτήσεων για την επένδυση που επήλθαν μετά την έκδοση της προκήρυξης του καθεστώτος, οπότε η απόφαση υπαγωγής τροποποιείται ανεξαρτήτως του ποσοστού μείωσης, με αιτιολογημένη κατά περίπτωση αναπροσαρμογή του κόστους της επένδυσης. Σε άλλη περίπτωση, το αίτημα τροποποίησης απορρίπτεται. Επιπρόσθετα στη μείωση της δυναμικότητας ελέγχεται η πλήρωση της υποχρέωσης του 200% της λογιστικής αξίας των στοιχείων ενεργητικού που επαναχρησιμοποιούνται, ή οι επιλέξιμες δαπάνες να μην υπερβαίνουν τις αποσβέσεις των στοιχείων ενεργητικού που συνδέονται με την προς εκσυγχρονισμό δραστηριότητα κατά τα τρία προηγούμενα οικονομικά έτη. Για μείωση της δυναμικότητας έως ποσοστού 10% της εγκεκριμένης, δεν απαιτείται υποβολή αιτήματος τροποποίησης και το επενδυτικό σχέδιο δύναται να ολοκληρώνεται με αιτιολογημένη κατά περίπτωση αναπροσαρμογή ή όχι του κόστους της επένδυσης. Σημειώνουμε ότι εξετάζεται κατά περίπτωση εάν πληρούνται οι προϋποθέσεις υπαγωγής για το χαρακτήρα αρχικής επένδυσης ήτοι να πληρείται η υποχρέωση του 200% της λογιστικής αξίας των στοιχείων ενεργητικού που επαναχρησιμοποιούνται, όπως η αξία αυτή έχει καταγραφεί στο φορολογικό έτος που προηγείται της απόφασης υπαγωγής του επενδυτικού σχεδίου ή οι επιλέξιμες δαπάνες να μην υπερβαίνουν τις αποσβέσεις των στοιχείων ενεργητικού που συνδέονται με την προς εκσυγχρονισμό δραστηριότητα κατά τα τρία προηγούμενα οικονομικά έτη.

¹⁶Τροποποίηση Α. 62738/2025 20.08.2025

¹⁷Αφαίρεση Α. 62738/2025 20.08.2025

ν. Το αίτημα συνοδεύεται υποχρεωτικά από αιτιολόγηση της σκοπιμότητάς του καθώς και από τα αντίστοιχα δικαιολογητικά του Παραρτήματος Δ'.

β) Αιτήματα αλλαγής του φορέα της επένδυσης κατά την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου, λόγω συγχώνευσης ή διάσπασης, εξετάζονται και γίνονται αποδεκτά υπό τους εξής ειδικούς όρους και προϋποθέσεις, πλέον των γενικών προϋποθέσεων της παρ. 3:

i. Πρόθεση ολοκλήρωσης της επένδυσης από το νέο φορέα.

ii. Καθολική διαδοχή του φορέα από τον νέο, ως προς όλα τα δικαιώματα, υποχρεώσεις και έννομες σχέσεις του ή, σε περίπτωση διάσπασης, κατ' ελάχιστον ως προς αυτές που απορρέουν από την απόφαση υπαγωγής.

iii. Κατά την εξέταση του αιτήματος εξετάζονται επιπλέον, το μέγεθος του νέου φορέα και η σώρευση της ενίσχυσης με τυχόν άλλες ενισχύσεις, και εφόσον απαιτείται, μειώνεται το ποσοστό ή το ποσό ενίσχυσης προκειμένου να πληρούνται όλοι οι όροι νομιμότητας για το επενδυτικό σχέδιο.

iv. Το αίτημα τροποποίησης συνοδεύεται υποχρεωτικά από αιτιολόγηση της σκοπιμότητάς του καθώς και από τα αντίστοιχα δικαιολογητικά του Παραρτήματος Δ'.

v. Εφόσον το αίτημα αλλαγής φορέα υποβάλλεται μετά την έκδοση της απόφασης ολοκλήρωσης του επενδυτικού σχεδίου, γίνεται αποδεκτό υπό τον όρο συνέχισης της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης στο ίδιο αντικείμενο, καθ' όλο το διάστημα τήρησης μακροχρόνιων υποχρεώσεων. Στην περίπτωση αυτή το αίτημα συνοδεύεται από τα αντίστοιχα δικαιολογητικά που αναφέρονται για την περίπτωση αυτή στο Παράρτημα Δ' και εκδίδεται απόφαση έγκρισης της μεταβολής.

vi. Για την εξέταση του αιτήματος δεν απαιτείται επανεξέταση της βαθμολογίας που έλαβε το επενδυτικό σχέδιο κατά την υπαγωγή του στις διατάξεις της παρούσας προκήρυξης¹⁸

γ) Αιτήματα αλλαγής τόπου εγκατάστασης, εξετάζονται και γίνονται αποδεκτά υπό τους εξής ειδικούς όρους και προϋποθέσεις, πλέον των γενικών προϋποθέσεων της παρ. 3:

¹⁸Τροποποίηση Α. 82707/2025 27.10.2025

i. Η επένδυση διατηρείται στην ίδια Περιφέρεια (NUTS 2) εντός της οποίας χορηγήθηκε η ενίσχυση και δεν επέρχεται μεταβολή του είδους και των επιμέρους ποσοστών ενίσχυσης ανά ομάδα επιλέξιμων δαπανών.

ii. Το αίτημα τροποποίησης συνοδεύεται υποχρεωτικά από αιτιολόγηση της σκοπιμότητάς του καθώς και από τα αντίστοιχα δικαιολογητικά του Παραρτήματος Δ'.

iii. Αν η αλλαγή τύπου εγκατάστασης επισύρει ουσιώδεις διαφοροποιήσεις επί του εγκεκριμένου φυσικού αντικειμένου, υποβάλλεται και αίτημα τροποποίησης φυσικού αντικειμένου.

δ) Αιτήματα αλλαγής του τρόπου χρηματοδότησης του ενισχυόμενου κόστους του επενδυτικού σχεδίου, με ίδια κεφάλαια ή με εξωτερική χρηματοδότηση εξετάζονται και γίνονται αποδεκτά υπό τους εξής ειδικούς όρους και προϋποθέσεις, πλέον των γενικών προϋποθέσεων της παρ. 3:

Η αιτούμενη αλλαγή του τρόπου χρηματοδότησης πρέπει να είναι σύμφωνη με τις διατάξεις του άρθρου 14 της παρούσας προκήρυξης. Το αίτημα τροποποίησης συνοδεύεται υποχρεωτικά από αιτιολόγηση της σκοπιμότητάς του καθώς και από τα αντίστοιχα δικαιολογητικά του Παραρτήματος Δ'.

ε) Αιτήματα αλλαγής του είδους της ενίσχυσης από επιχορήγηση σε επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing) και αντίστροφα, εντός του εγκεκριμένου συνολικού ύψους της επένδυσης (μόνο για ΜμΕ), εξετάζονται και γίνονται αποδεκτά υπό τους εξής ειδικούς όρους και προϋποθέσεις, πλέον των γενικών προϋποθέσεων της παρ. 3:

Η αιτούμενη αλλαγή του είδους της ενίσχυσης από επιχορήγηση σε επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing), γίνεται αποδεκτή εφόσον δεν έχουν πραγματοποιηθεί οι δαπάνες που περιλαμβάνονται στο αίτημα μέχρι την υποβολή του και το αίτημα συνοδεύεται υποχρεωτικά από αιτιολόγηση της σκοπιμότητάς του καθώς και από τα αντίστοιχα δικαιολογητικά του Παραρτήματος Δ'.

στ) Αιτήματα αλλαγής του είδους της επένδυσης από συμβατική σε χρηματοδοτική μίσθωση (leasing) και αντίστροφα με την προϋπόθεση ότι το είδος της ενίσχυσης είναι φορολογική απαλλαγή, εντός του εγκεκριμένου συνολικού ύψους της επένδυσης

στα) Η αιτούμενη αλλαγή του είδους της επένδυσης από συμβατική σε χρηματοδοτική μίσθωση (leasing) γίνεται αποδεκτή εφόσον δεν έχουν πραγματοποιηθεί οι δαπάνες που περιλαμβάνονται στο αίτημα μέχρι την υποβολή του και το αίτημα συνοδεύεται υποχρεωτικά από αιτιολόγηση της σκοπιμότητάς του καθώς και από τα αντίστοιχα δικαιολογητικά του Παραρτήματος Δ'

στβ) Η αιτούμενη αλλαγή του είδους της επένδυσης από χρηματοδοτική μίσθωση (leasing) σε συμβατική γίνεται αποδεκτή εφόσον: i) δεν έχουν πραγματοποιηθεί οι δαπάνες που περιλαμβάνονται στο αίτημα μέχρι την υποβολή του ii) είναι σύμφωνη με τις διατάξεις του άρθρου 14 της παρούσας προκήρυξης και iii) το αίτημα συνοδεύεται υποχρεωτικά από αιτιολόγηση της σκοπιμότητάς του καθώς και από τα αντίστοιχα δικαιολογητικά του Παραρτήματος Δ'

ζ) Αιτήματα παράτασης του χρόνου ολοκλήρωσης της επένδυσης, για λόγους ανωτέρας βίας. Η προθεσμία ολοκλήρωσης του επενδυτικού σχεδίου, που προβλέπεται στην απόφαση υπαγωγής ή, ύστερα από έγκριση παράτασης, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 24 της παρούσας προκήρυξης, μπορεί, επίσης, να παραταθεί για λόγους ανωτέρας βίας για χρονικό διάστημα ίσο με εκείνο της διακοπής ή της καθυστέρησης, με την προϋπόθεση ότι τεκμηριώνεται η δυνατότητα ολοκλήρωσης του επενδυτικού σχεδίου μέσα στη νέα προθεσμία. Το αίτημα παράτασης για λόγους ανωτέρας βίας υποβάλλεται πριν από τη λήξη της εγκεκριμένης ημερομηνίας ολοκλήρωσης. Το αίτημα παράτασης του χρόνου ολοκλήρωσης της επένδυσης για λόγους ανωτέρας βίας συνοδεύεται υποχρεωτικά από αιτιολόγηση της σκοπιμότητάς του καθώς και από τα αντίστοιχα δικαιολογητικά του Παραρτήματος Δ'.

η) Αιτήματα εκμίσθωσης της ενισχυόμενης επένδυσης εξετάζονται και γίνονται αποδεκτά υπό τους εξής ειδικούς όρους και προϋποθέσεις, πλέον των γενικών προϋποθέσεων της παρ. 3:

i. Είναι σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περίπτωση 3ζ' του άρθρου 26.

ii. Τεκμηριώνεται η φερεγγυότητα του μισθωτή και συνέχιση της λειτουργίας της ενισχυόμενης επένδυσης στο ίδιο παραγωγικό αντικείμενο.

iii. Το αίτημα εκμίσθωσης της ενισχυόμενης επένδυσης συνοδεύεται υποχρεωτικά από αιτιολόγηση της σκοπιμότητάς του καθώς και από τα αντίστοιχα δικαιολογητικά του Παραρτήματος Δ'

Εφόσον τα ως άνω αιτήματα συνοδεύονται από αιτιολόγηση της σκοπιμότητάς τους, καθώς και τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, η αρμόδια υπηρεσία οφείλει να απαντήσει μέσα σε προθεσμία ενενήντα (90) ημερών με την επιφύλαξη των οριζομένων στην παρ. 6 του άρθρου 22 του ν. 4887/2022 από την υποβολή του αιτήματος σε αυτή. Αν η υπηρεσία αποδεχθεί το αίτημα τροποποίησης ολικά ή μερικά, εισηγείται σχετικά προς το όργανο που εξέδωσε κατά περίπτωση την απόφαση υπαγωγής, για την τροποποίηση της απόφασης υπαγωγής ή την έκδοση απόφασης έγκρισης της μεταβολής αντίστοιχα. Στην αντίθετη περίπτωση, εκδίδει αιτιολογημένη απορριπτική απόφαση, η οποία κοινοποιείται στον φορέα, στη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, την οποία έχει δηλώσει κατά την εγγραφή του στο Πληροφοριακό Σύστημα του Αναπτυξιακού Νόμου (ΠΣ-Αν.). Νέο αίτημα του ίδιου φορέα για τροποποίηση όρων της απόφασης υπαγωγής με το ίδιο περιεχόμενο δεν εξετάζεται στην ουσία του και αρχειοθετείται.

5. α.) Η τροποποίηση της απόφασης υπαγωγής μπορεί να διενεργηθεί και αυτεπαγγέλτως από την αρμόδια υπηρεσία, εφόσον διαπιστωθεί μεταβολή των όρων της απόφασης υπαγωγής στις περιπτώσεις αλλαγής επωνυμίας ή/και νομικής μορφής του φορέα της επένδυσης, οι οποίες διαπιστώνονται κατά τη διαδικασία γνωστοποίησης μεταβολής στοιχείων του φορέα σύμφωνα με τις παρ. 3 περ. θ και παρ. 4 του άρθρου 26 της παρούσας. Για την έκδοση τροποποιητικής απόφασης, κατά την γνωστοποίηση της μεταβολής συνυποβάλλεται υποχρεωτικά ισχύον καταστατικό της επιχείρησης και βεβαίωση της μεταβολής στο ΓΕΜΗ.¹⁹

β) Εφόσον κατά τη γνωστοποίηση μεταβολής της εταιρικής σύνθεσης του φορέα του επενδυτικού σχεδίου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις παρ. γθ και δ του άρθρου 26 της παρούσας, προδήλως διαπιστώνεται ότι, λόγω αυτής ο φορέας έπαυσε να είναι πολύ μικρή ή μικρή επιχείρηση, ή επίκειται έκδοση διοικητικής πράξης καταβολής ενισχύσεων, η υπηρεσία προβαίνει αυτεπάγγελτα σε ανάκληση της απόφασης υπαγωγής, εφόσον δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις υπαγωγής. Κατά την εξέταση της γνωστοποίησης της μεταβολής της εταιρικής σύνθεσης του φορέα του επενδυτικού σχεδίου δεν απαιτείται επανεξέταση της βαθμολογίας που έλαβε το επενδυτικό σχέδιο κατά την υπαγωγή του στις διατάξεις της παρούσας προκήρυξης.²⁰

¹⁹Τροποποίηση Α. 62738/2025 20.08.2025

²⁰Τροποποίηση Α. 82707/2025 27.10.2025

6. Τα αιτήματα τροποποίησης που υποβάλλονται σύμφωνα με την παρούσα, δύναται να εξετάζονται κατά το στάδιο της ολοκλήρωσης ή της πιστοποίησης του είκοσι πέντε τοις εκατό (25%), του πενήντα τοις εκατό (50%) ή του εξήντα πέντε (65%) της επένδυσης, σε όσες περιπτώσεις, κατ' επιλογήν του φορέα του επενδυτικού σχεδίου, αυτός υποβάλλει υπεύθυνη δήλωση, περί πλήρωσης όλων των νόμιμων προϋποθέσεων τροποποίησης της απόφασης, όπως ορίζονται στο νόμο 4887/2022 και στην παρούσα προκήρυξη. Το παρόν εφαρμόζεται διαζευκτικά σε σχέση με τα προβλεπόμενα στην παρ. 4.

7. Η προβλεπόμενη στην απόφαση υπαγωγής προθεσμία ολοκλήρωσης του επενδυτικού σχεδίου μπορεί να παραταθεί άπαξ έως δύο (2) έτη κατ' ανώτατο όριο, εφόσον συντρέχουν σωρευτικά οι εξής προϋποθέσεις:

α. Ηλεκτρονική υποβολή του σχετικού αιτήματος πριν από τη λήξη της προθεσμίας ολοκλήρωσης, όπως αυτή ορίζεται αρχικά στην απόφαση υπαγωγής,

β. υλοποίηση του πενήντα τοις εκατό (50%) ή του εξήντα πέντε τοις εκατό (65%) του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου.

Η ανωτέρω προθεσμία ολοκλήρωσης συμπεριλαμβάνει και τυχόν οριζόντιες εκ του νόμου παρατάσεις.

Η προθεσμία ολοκλήρωσης του επενδυτικού σχεδίου, που προβλέπεται στην απόφαση υπαγωγής ή, ύστερα από έγκριση, παράτασης, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην περ. α', δύναται, επίσης, να παραταθεί για λόγους ανωτέρας βίας για χρονικό διάστημα ίσο με εκείνο της διακοπής ή της καθυστέρησης, με την προϋπόθεση ότι τεκμηριώνεται η δυνατότητα ολοκλήρωσης του επενδυτικού σχεδίου μέσα στη νέα προθεσμία.

8. Για την υποβολή αιτημάτων τροποποιήσεων της παρ. 1 απαιτείται η καταβολή παραβόλου, το οποίο ορίζεται στο 0,7 τοις χιλίοις (0,0007) του επιλέξιμου κόστους του επενδυτικού σχεδίου. Το ως άνω ποσό δεν μπορεί να είναι κατώτερο των τριακοσίων (300) ευρώ.

9. Τα ανωτέρω αιτήματα τροποποίησης ή έγκρισης μεταβολής στοιχείων του παρόντος άρθρου υποβάλλονται μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος (ΠΣ-Αν).

Άρθρο 23

Πιστοποίηση υλοποίησης 10% του επενδυτικού σχεδίου

Η απόφαση υπαγωγής ανακαλείται σε περίπτωση μη υλοποίησης ποσοστού τουλάχιστον 10% του επιλέξιμου κόστους του επενδυτικού σχεδίου, όπως αυτό εγκρίθηκε με την απόφαση υπαγωγής, εντός είκοσι τεσσάρων (24) μηνών από την δημοσίευση της περίληψης της απόφασης υπαγωγής.

Τα δικαιολογητικά, όπως περιγράφονται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ε, για την τεκμηρίωση της ανωτέρω υποχρέωσης υποβάλλονται ηλεκτρονικά μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος του Αναπτυξιακού Νόμου (ΠΣ-Αν) στην ενέργεια «Πιστοποίηση 10%».

Άρθρο 24

Ολοκλήρωση επενδυτικών σχεδίων και έναρξη παραγωγικής λειτουργίας

1. Ο επενδυτής υποβάλλει αίτηση ελέγχου ηλεκτρονικά μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος του Αναπτυξιακού Νόμου (ΠΣ-Αν) για την πιστοποίηση της ολοκλήρωσης και της έναρξης παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης το αργότερο εντός (4) τεσσάρων μηνών από τη λήξη της προθεσμίας ολοκλήρωσης της επένδυσης σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παρ. 2.

Εάν ο φορέας του επενδυτικού σχεδίου δεν υποβάλει την αίτηση του πρώτου εδαφίου, συνοδευόμενη από τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και εντός της ως άνω προθεσμίας, η επένδυση θεωρείται ως μη ολοκληρωθείσα. Στην περίπτωση αυτή, η απόφαση υπαγωγής ανακαλείται και ανακτώνται τα ποσά ενίσχυσης, τα οποία έχουν χορηγηθεί, σύμφωνα με όσα προβλέπονται στην παρ. 1 του άρθρου 29.²¹

2. Το επενδυτικό σχέδιο ολοκληρώνεται με την υλοποίηση του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου και την έναρξη της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης, εντός της ορισθείσας στην απόφαση υπαγωγής προθεσμίας, η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει τα τρία (3) έτη από την ημερομηνία δημοσίευσης της περίληψης της απόφασης υπαγωγής. Η ολοκλήρωση και έναρξη παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης πιστοποιείται με την έκδοση

²¹Τροποποίηση Α. 50815/2025 01.07.2025

σχετικής απόφασης, από τα αρμόδια όργανα της παρ. 3 του άρθρου 17, εντός προθεσμίας (4) τεσσάρων μηνών από την υποβολή της έκθεσης τελικού ελέγχου της επένδυσης ή της ημερομηνίας υποβολής συμπληρωματικών στοιχείων, εφόσον εξυπηρετούνται οι αρχικοί σκοποί παραγωγικής λειτουργίας και ο ολοκληρωμένος χαρακτήρας της επένδυσης και τεκμηριώνεται η λειτουργία της μονάδας, ιδίως με την πώληση προϊόντων ή παροχή υπηρεσιών και με την έκδοση όλων των νομιμοποιητικών αδειών.

3. Με την απόφαση ολοκλήρωσης και έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης καθορίζονται ο χρόνος ολοκλήρωσης του επενδυτικού σχεδίου και το τελικό ποσό ενίσχυσης. Ως χρόνος ολοκλήρωσης νοείται ο πραγματικός χρόνος ολοκλήρωσης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου και όχι ο χρόνος δημοσίευσης της περίληψης της απόφασης ολοκλήρωσης.

4. Με την απόφαση ολοκλήρωσης και έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης δεν μπορεί να επέλθει αύξηση του συνολικού ενισχυόμενου κόστους του επενδυτικού σχεδίου, ούτε του συνολικού ποσού της ενίσχυσης, ούτε των επιμέρους ποσοστών ενίσχυσης ανά ομάδα επιλέξιμων δαπανών, όπως αυτά έχουν οριστεί αρχικά στην απόφαση υπαγωγής.

5. Σε περίπτωση όπου υφίστανται ήσσονος σημασίας διαφοροποιήσεις επί του εγκεκριμένου φυσικού και οικονομικού αντικειμένου το επενδυτικό σχέδιο δύναται να ολοκληρωθεί υπό την προϋπόθεση ότι η αύξηση του επιλέξιμου κόστους ανά κατηγορία δαπάνης δεν υπερβαίνει το 10% του εγκεκριμένου επιλέξιμου κόστους της εν λόγω κατηγορίας, όπως αυτή έχει εγκριθεί με την αρχική απόφαση υπαγωγής και εφόσον δεν επέρχεται αύξηση του συνολικού ενισχυόμενου κόστους του επενδυτικού σχεδίου.

6. Μετά από την έκδοση της απόφασης ολοκλήρωσης, είναι δυνατή η υποβολή αιτήματος έγκρισης μεταβολής στοιχείων του επενδυτικού σχεδίου, τα οποία υποχρεούται να τηρεί ο φορέας έως τη λήξη του διαστήματος τήρησης μακροχρόνιων υποχρεώσεων, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 26.

Άρθρο 25

Περιεχόμενο και καταβολή ενισχύσεων

Η καταβολή της ενίσχυσης ή η χρήση της ωφέλειας από τον δικαιούχο μπορεί να πραγματοποιείται είτε εφάπαξ, με την έκδοση της απόφασης ολοκλήρωσης και έναρξης παραγωγικής λειτουργίας του επενδυτικού σχεδίου, είτε σταδιακά και εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις των περ. 1 έως 6. Ο προσδιορισμός των ποσών της δικαιούμενης ενίσχυσης ανά είδος ενίσχυσης

γίνεται βάσει των επιμέρους ποσοστών ενίσχυσης ανά ομάδα επιλέξιμων δαπανών, όπως αυτά έχουν οριστεί στην απόφαση υπαγωγής.

1. Φορολογική απαλλαγή

α. Το δικαίωμα έναρξης χρήσης της ωφέλειας του κινήτρου της φορολογικής απαλλαγής θεμελιώνεται με την πιστοποίηση της υλοποίησης του πενήντα τοις εκατό (50%) ή του εξήντα πέντε τοις εκατό (65%) του κόστους του επενδυτικού σχεδίου από το αρμόδιο όργανο ελέγχου με την έκδοση απόφασης εντός (4) τεσσάρων μηνών από την υποβολή της έκθεσης ελέγχου της επένδυσης ή της ημερομηνίας υποβολής συμπληρωματικών στοιχείων. Ο φορέας μπορεί να αξιοποιήσει το σύνολο της δικαιούμενης ενίσχυσης της φορολογικής απαλλαγής εντός δεκαπέντε (15) φορολογικών ετών από το έτος θεμελίωσης του δικαιώματος χρήσης της ωφέλειας με τους ακόλουθους περιορισμούς που ισχύουν σωρευτικά:

αα. Η ενίσχυση που δικαιούται ο ενδιαφερόμενος να μην υπερβαίνει, κατ' έτος, το ένα δεύτερο (1/2) του συνολικού εγκεκριμένου ποσού της φορολογικής απαλλαγής, με εξαίρεση την περίπτωση της μη πλήρους αξιοποίησής του κατά τα προηγούμενα φορολογικά έτη λόγω έλλειψης επαρκών κερδών.

Στην περίπτωση αυτή, εναπομένει ποσό ενίσχυσης από προηγούμενα φορολογικά έτη προστίθεται στο ανωτέρω υπολογιζόμενο μέγιστο ετήσιο ποσό δικαιούμενης ενίσχυσης.

αβ. Η ενίσχυση που δικαιούται ο ενδιαφερόμενος να μην υπερβαίνει το ένα δεύτερο (1/2) του συνολικού εγκεκριμένου ποσού της φορολογικής απαλλαγής, μέχρι το φορολογικό έτος της έκδοσης της απόφασης ολοκλήρωσης και έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης.

β. Το ποσό της δικαιούμενης ενίσχυσης της φορολογικής απαλλαγής για το τμήμα του εξοπλισμού του επενδυτικού σχεδίου, που αποκτάται με χρηματοδοτική μίσθωση (leasing), προσδιορίζεται για κάθε φορολογικό έτος ως ποσοστό επί του τμήματος της αξίας κτήσης του εξοπλισμού, το οποίο εμπεριέχεται στα μισθώματα που καταβλήθηκαν μέχρι τη λήξη του φορολογικού έτους.

γ. Το κατ' έτος αναλωθέν ποσό της φορολογικής απαλλαγής εμφανίζεται σε ειδικό αποθεματικό και αντίστοιχο λογαριασμό στα βιβλία της επιχείρησης, που σχηματίζεται από τον φόρο εισοδήματος, ο οποίος δεν καταβλήθηκε λόγω της παρεχόμενης φορολογικής απαλλαγής.

2. Επιχορήγηση

α. Ποσό που ανέρχεται μέχρι το είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) ή πενήντα τοις εκατό (50%) ή το εξήντα πέντε τοις εκατό (65%) της εγκεκριμένης επιχορήγησης μπορεί να καταβάλλεται στον δικαιούχο ύστερα από αίτημά του και μετά από την πιστοποίηση της υλοποίησης, αντίστοιχα, έργου συνολικού ύψους ίσου με το είκοσι πέντε τοις εκατό (25%), του πενήντα τοις εκατό (50%) ή του εξήντα πέντε τοις εκατό (65%) του συνολικού κόστους του επενδυτικού σχεδίου από το αρμόδιο όργανο, μέσω επιτόπιου ή διοικητικού ελέγχου. Η πιστοποίηση πραγματοποιείται με την έκδοση σχετικής απόφασης από τα αρμόδια όργανα της παρ. 3 του άρθρου 17, εντός προθεσμίας (4) τεσσάρων μηνών από την υποβολή της έκθεσης ελέγχου της επένδυσης ή της ημερομηνίας υποβολής συμπληρωματικών στοιχείων.

β. Το υπόλοιπο ποσό της επιχορήγησης ή το σύνολό της σε περίπτωση μη εφαρμογής της περ. α, καταβάλλεται μετά την έκδοση της απόφασης ολοκλήρωσης και έναρξης παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης.

γ. Τα ποσά της επιχορήγησης δεν αφαιρούνται από την αξία των επενδυτικών δαπανών, προκειμένου να γίνει προσδιορισμός των φορολογητέων κερδών.

δ. Η επιχορήγηση καταβάλλεται απευθείας μέσω ηλεκτρονικής πληρωμής σε τραπεζικό λογαριασμό του φορέα του επενδυτικού σχεδίου και δεν επιτρέπεται η εκχώρησή της σε τρίτους. Κατ' εξαίρεση είναι δυνατή η εκχώρηση της απαίτησης του ποσού της επιχορήγησης σε τραπεζικά ιδρύματα για την παροχή βραχυπρόθεσμου δανείου ισόποσου της εκχωρούμενης επιχορήγησης, που χρησιμοποιείται για την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου. Στις περιπτώσεις αυτές, η καταβολή της επιχορήγησης γίνεται απευθείας στο τραπεζικό ίδρυμα με το οποίο έχει υπογραφεί η σύμβαση εκχώρησης της απαίτησης ή στον φορέα στον οποίον το τραπεζικό ίδρυμα εκχώρησε την απαίτηση, εφόσον κάθε φορά έχει αναληφθεί ισόποσο τουλάχιστον της καταβαλλόμενης επιχορήγησης τμήμα του βραχυπρόθεσμου αυτού δανείου.

3. Επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing)

α. Η έναρξη της καταβολής της επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing) μπορεί να πραγματοποιείται μετά από την πιστοποίηση από το αρμόδιο όργανο ελέγχου της εγκατάστασης στη μονάδα του συνόλου του μισθωμένου εξοπλισμού, σύμφωνα με τη σύμβαση χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing).

β. Η επιδότηση καταβάλλεται ανά εξάμηνο και μετά από την εκάστοτε πληρωμή των δόσεων του μισθώματος εκ μέρους του φορέα της επένδυσης. Το ποσό που καταβάλλεται υπολογίζεται επί της αξίας απόκτησης του εξοπλισμού, το οποίο εμπεριέχεται στις καταβαλλόμενες δόσεις, σύμφωνα με τα εγκεκριμένα ποσοστά ενισχύσεων και με τον περιορισμό της μη υπέρβασης της καταβολής του εξήντα τοις εκατό (60%) του εγκεκριμένου ποσού μέχρι την έκδοση της απόφασης ολοκλήρωσης και έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας του επενδυτικού σχεδίου.

γ. Είναι δυνατή η προεξόφληση των δόσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing) από τον φορέα της επένδυσης μόνο για τους τελευταίους δώδεκα (12) μήνες της σύμβασης μίσθωσης, όπως αυτή έχει εγκριθεί από την αρμόδια υπηρεσία.

δ. Τα ποσά της επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing) δεν αφαιρούνται από την αξία των επενδυτικών δαπανών, προκειμένου να γίνει προσδιορισμός των φορολογητέων κερδών.

4. Επιδότηση του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης.

α. Η έναρξη της επιδότησης του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης μπορεί να πραγματοποιείται μετά την πιστοποίηση από το αρμόδιο όργανο ελέγχου της δημιουργίας των συνδεόμενων με το επενδυτικό σχέδιο θέσεων εργασίας. Κάθε θέση εργασίας που δημιουργείται μέσω της επένδυσης διατηρείται στην οικεία περιοχή για περίοδο τουλάχιστον πέντε ετών από την ημερομηνία πλήρωσης της θέσης για πρώτη φορά ή τριών ετών στην περίπτωση των ΜΜΕ.

β. Η επιδότηση καταβάλλεται ανά εξάμηνο και μετά από την εκάστοτε πληρωμή του μισθολογικού κόστους εκ μέρους του φορέα της επένδυσης, με τον περιορισμό της μη υπέρβασης της καταβολής του εξήντα τοις εκατό (60%) του εγκεκριμένου ποσού μέχρι την έκδοση της απόφασης ολοκλήρωσης και έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης.

5. Οι επιχορηγήσεις, οι επιδοτήσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing) και οι επιδοτήσεις του μισθολογικού κόστους που προβλέπονται στον ν. 4887/2022 καλύπτονται από τον Προϋπολογισμό Δημοσίων Επενδύσεων, στον οποίο εγγράφεται η σχετική προβλεπόμενη δαπάνη για κάθε οικονομικό έτος και προέρχονται από εθνικούς πόρους ή Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία (Ε.Δ.Ε.Τ.) ή από άλλους χρηματοδοτικούς οργανισμούς, σύμφωνα με την εθνική και ενωσιακή νομοθεσία.

6. Τα ποσά της ληφθείσας επιχορήγησης, επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing), επιδότησης του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης, καθώς και απαλλαγής από καταβολή φόρου εμφανίζονται σε λογαριασμό ειδικού αποθεματικού και σε περίπτωση διανομής ή κεφαλαιοποίησής του, εντός του χρονικού διαστήματος που προβλέπεται στην περ. β' του άρθρου 26 του ν.4887/2022, επιστρέφονται ή και ανακτώνται και επιβάλλονται οι κυρώσεις που προβλέπονται στον Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας του ν. 5104/2024 (Α' 58).²²

Σε περίπτωση διανομής ή κεφαλαιοποίησης μέρους ή του συνόλου του αποθεματικού μετά από την παρέλευση του ως άνω διαστήματος, προστίθεται στα κέρδη της επιχείρησης και φορολογείται στο φορολογικό έτος, κατά το οποίο έλαβε χώρα η διανομή ή ανάληψη του αντίστοιχου ποσού του αποθεματικού, σύμφωνα με τη φορολογική νομοθεσία.

Άρθρο 26

Υποχρεώσεις ενισχυόμενων φορέων

Στα ενισχυόμενα επενδυτικά σχέδια εφαρμόζονται τα ακόλουθα:

- 1.** Οι φορείς, των οποίων τα επενδυτικά σχέδια υπάγονται στο παρόν καθεστώς, οφείλουν, πλέον όσων ορίζονται στο άρθρο 13, να τηρούν, από τον χρόνο έναρξης εργασιών του επενδυτικού σχεδίου, διπλογραφικό λογιστικό σύστημα, καθώς και διακριτή λογιστική παρακολούθηση των μεγεθών, που σχετίζονται με την υλοποίηση του σχεδίου και τους όρους της απόφασης υπαγωγής.
- 2.** Το διάστημα τήρησης μακροχρόνιων υποχρεώσεων των φορέων μετά από την ολοκλήρωση του επενδυτικού σχεδίου και την πιστοποίηση έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας του ορίζεται στα έξι (6) έτη. Σε περιπτώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing), το παραπάνω διάστημα παρατείνεται για όσα επιπλέον έτη διαρκεί η σύμβαση μίσθωσης. Σε περιπτώσεις δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας, το παραπάνω διάστημα ορίζεται σύμφωνα με την περ. γ' της παρ. 2 του άρθρου 6 της παρούσας.
- 3.** Οι φορείς, μετά από την υπαγωγή τους στον ν. 4887/2022 και μέχρι τη λήξη του διαστήματος τήρησης μακροχρόνιων υποχρεώσεων, οφείλουν:

²²Τροποποίηση Α. 50815/2025 01.07.2025

- α. Να τηρούν τους όρους της απόφασης υπαγωγής.
- β. Να μην παύσουν τη λειτουργία της επιχείρησης.
- γ. Να μην διακόπτουν την παραγωγική δραστηριότητα της επένδυσης.
- δ. Να αποκτούν την κυριότητα του μισθωμένου εξοπλισμού με τη λήξη της οικείας σύμβασης χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing).
- ε. Να μην μεταβιβάζουν για οποιονδήποτε λόγο πάγια περιουσιακά στοιχεία, τα οποία έτυχαν ενίσχυσης, εκτός εάν αυτά αντικατασταθούν εντός εξαμήνου από άλλα καινούρια, κυριότητας του φορέα και ανάλογης αξίας και δυναμικότητας, που να ανταποκρίνονται στην εξυπηρέτηση της παραγωγικής λειτουργίας της επιχείρησης. Ο φορέας υπέχει υποχρέωση γνωστοποίησης της αντικατάστασης των ως άνω περιουσιακών στοιχείων, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην περ. 4.
- στ. Να μην μεταβάλουν τον τόπο εγκατάστασης της επένδυσης, χωρίς προηγούμενη αίτηση, σύμφωνα με τα άρθρα 22 και 24 και υπό τους όρους της διατήρησης της επένδυσης στην ίδια περιφέρεια, εντός της οποίας χορηγήθηκε η ενίσχυση, και της μη μεταβολής του είδους και του ποσοστού αυτής.²³
- ζ. Να μην εκμισθώνουν μέρος ή το σύνολο της ενισχυθείσας επένδυσης μετά από την ολοκλήρωση του επενδυτικού σχεδίου και μέχρι τη λήξη τήρησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων, χωρίς προηγούμενη αίτηση, σύμφωνα με το άρθρο 22 και την παρ. 6 του άρθρου 24 και υπό τους όρους της φερεγγυότητας του μισθωτή και της συνέχισης της λειτουργίας της ενισχυόμενης επένδυσης στο ίδιο παραγωγικό αντικείμενο. Την ευθύνη για την τήρηση των όρων υπαγωγής υπέχει ο εκμισθωτής. Η υποχρέωση προηγούμενης τροποποίησης ισχύει και στην περίπτωση εκμίσθωσης της επένδυσης πριν από την ολοκλήρωση του επενδυτικού σχεδίου, εφόσον η διάρκεια της μίσθωσης εκτείνεται και μετά από την ολοκλήρωση της επένδυσης. Από την ανωτέρω υποχρέωση εξαιρούνται οι συμβάσεις μίσθωσης των φορέων επενδυτικών σχεδίων στον τομέα του τουρισμού, οι οποίες αφορούν σε εμπορικά καταστήματα και καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος εντός της ενισχυόμενης επένδυσης και συνάπτονται είτε μετά από την ολοκλήρωση του επενδυτικού σχεδίου είτε πριν από αυτήν, εφόσον η

²³Τροποποίηση Α. 50815/2025 01.07.2025

διάρκεια της μίσθωσης εκτείνεται και μετά από την ολοκλήρωση της επένδυσης και μέχρι τη λήξη της τήρησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων.

η. Να μην συγχωνευθούν, απορροφήσουν ή απορροφηθούν από άλλη εταιρεία, ή αποσχίσουν κλάδο στον οποίο εντάσσεται η ενισχυθείσα επένδυση, χωρίς προηγούμενη αίτηση, σύμφωνα με το άρθρο 22 και την παρ. 6 του άρθρου 24. Η αίτηση γίνεται αποδεκτή υπό την προϋπόθεση ότι ο φορέας που προκύπτει κατά τα ανωτέρω δεν είναι προβληματική επιχείρηση κατά τους ορισμούς του Γ.Α.Κ. και υπό τους όρους της ολοκλήρωσης του επενδυτικού σχεδίου ή συνέχισης της λειτουργίας της επένδυσης στο ίδιο παραγωγικό αντικείμενο, καθώς και υπό τον όρο ανάληψης από τον νέο φορέα του συνόλου των υποχρεώσεων που απορρέουν από την απόφαση υπαγωγής καθώς και υπό τον όρο της μη καταστρατήγησης του όρου περί ενιαίου επενδυτικού σχεδίου, όπως αυτό αναφέρεται στην παρ. 13 του άρθρου 14 του ΓΑΚ.

θ. Να γνωστοποιούν κάθε μεταβολή των στοιχείων τους, όπως επωνυμία, νομική μορφή, έδρα, στοιχεία επικοινωνίας, καθώς και οποιαδήποτε μεταβολή της εταιρικής τους σύνθεσης. Εάν διαπιστωθεί ότι, λόγω αλλαγής της εταιρικής σύνθεσης, ο φορέας του επενδυτικού σχεδίου έπαυσε να είναι μεσαία ή μικρή επιχείρηση, επέρχεται μείωση του αντίστοιχου ποσοστού ενίσχυσης, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην περ. α' του άρθρου 10 ή ανάκληση της απόφασης υπαγωγής εφόσον δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις υπαγωγής.

ι. Να διατηρούν τις Ετήσιες Μονάδες Εργασίας (Ε.Μ.Ε.) τους, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην απόφαση υπαγωγής και μέχρι τη λήξη του προβλεπόμενου διαστήματος τήρησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων.

ια. Να αναρτούν στον τόπο εγκατάστασης της επένδυσης πινακίδα που θα περιέχει την αναφορά της ένταξης της επένδυσης στο Ειδικό Καθεστώς του Αναπτυξιακού Νόμου.

ιβ. Να υποβάλλουν Δήλωση Φορολογικής Απαλλαγής (Δ.Φ.Α.), μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος του Αναπτυξιακού Νόμου (ΠΣ-Αν) στις οριζόμενες προθεσμίες υποβολής δήλωσης φορολογίας εισοδήματος, από το πρώτο έτος χρήσης της ωφέλειας και κάθε έτος μέχρι την εξάντληση του δικαιούμενου ποσού, ή μέχρι την παρέλευση των δεκαπέντε (15) ετών από τη θεμελίωση του δικαιώματος έναρξης χρήσης της ωφέλειας. Τα δηλωθέντα στη Δ.Φ.Α. στοιχεία διασταυρώνονται από την αρμόδια υπηρεσία με τα αντίστοιχα της οικείας δήλωσης φορολογίας εισοδήματος. Η υποχρέωση αυτή ισχύει αποκλειστικά για τους φορείς που κάνουν χρήση της φορολογικής απαλλαγής.

ιγ. Να διατηρούν τα χαρακτηριστικά και τις ιδιότητες, βάσει των οποίων έτυχαν ειδικής αντιμετώπισης στην αξιολόγηση και στις παρεχόμενες ενισχύσεις, σύμφωνα με τις περιπτώσεις που περιλαμβάνονται στα καθεστώτα ενισχύσεων του Μέρους Β.

4. Η γνωστοποίηση των μεταβολών των υποπερ. ε' και θ' της περ. 3, με τα σχετικά δικαιολογητικά, πραγματοποιείται μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος του Αναπτυξιακού Νόμου (ΠΣ-Αν) εντός διμήνου από τη συντέλεσή τους.

5. Οι φορείς των επενδυτικών σχεδίων που εντάσσονται στο παρόν, διατηρούν λεπτομερείς φακέλους με τις πληροφορίες και τα δικαιολογητικά έγγραφα που απαιτούνται, προκειμένου να διαπιστωθεί η πλήρωση όλων των όρων και προϋποθέσεων υπαγωγής, ώστε να ανταποκρίνονται σε ελέγχους που διενεργούνται από τις αρμόδιες εθνικές αρχές ή υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι ανωτέρω φάκελοι φυλάσσονται για δέκα (10) έτη από την ημερομηνία χορήγησης της τελευταίας ενίσχυσης.

6. Σε περίπτωση αιτημάτων τροποποίησης που υποβάλλονται μετά την έκδοση απόφασης ολοκλήρωσης, η προθεσμία εξέτασης αυτών ορίζεται σε τέσσερις (4) μήνες.

7. Στην περίπτωση ένταξης επενδυτικών σχεδίων του παρόντος καθεστώτος σε καθεστώς συγχρηματοδότησης οι πρόσθετες υποχρεώσεις που απορρέουν από το ενωσιακό δίκαιο για την χορήγηση των ενισχύσεων και για τους φορείς των επενδυτικών σχεδίων θα οριστούν με τροποποίηση του παρόντος για τα επενδυτικά σχέδια που υπάγονται στο παρόν και εντάχθηκαν σε καθεστώς συγχρηματοδότησης.

8. Η απόφαση υπαγωγής ανακαλείται για τα επενδυτικά σχέδια που έχουν υπαχθεί στο παρόν καθεστώς, εφόσον δεν έχει υλοποιηθεί το δέκα τοις εκατό (10%) του επιλέξιμου κόστους της επένδυσης, εντός είκοσι τεσσάρων μηνών (24) από τη δημοσίευση της περίληψης της απόφασης υπαγωγής

Άρθρο 27

Παρακολούθηση τήρησης μακροχρόνιων υποχρεώσεων

1. Η παρακολούθηση της τήρησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων των φορέων υλοποίησης των επενδυτικών σχεδίων διενεργείται ετησίως με την αποστολή στοιχείων από τους φορείς των επενδυτικών σχεδίων, στην αρμόδια υπηρεσία της παρ. 3 του άρθρου 17, το αργότερο εντός δύο (2) μηνών από τη συμπλήρωση εκάστου έτους λειτουργίας της ενισχυθείσας

επένδυσης, βάσει της ημερομηνίας ολοκλήρωσης, και μέχρι τη λήξη του προβλεπόμενου διαστήματος τήρησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων. Τα στοιχεία υποβάλλονται μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος του Αναπτυξιακού Νόμου (ΠΣ-Αν) και αφορούν στα εξής:

- α. Τεκμηρίωση της νόμιμης λειτουργίας του φορέα του επενδυτικού σχεδίου.
- β. Πιστοποίηση της φερεγγυότητας του φορέα του επενδυτικού σχεδίου.
- γ. Τεκμηρίωση της παραγωγικής λειτουργίας της ενισχυθείσας επένδυσης.
- δ. Τεκμηρίωση των θέσεων απασχόλησης.
- ε. Τεκμηρίωση των οικονομικών αποτελεσμάτων.

στ. Για τα επενδυτικά σχέδια του καθεστώτος πέραν των ανωτέρω στοιχείων, υποβάλλεται έκθεση ορκωτού ελεγκτή-λογιστή από το Δημόσιο Μητρώο του άρθρου 14 του ν. 4449/2017 (Α' 171), στην οποία πιστοποιείται η τήρηση των μακροχρόνιων υποχρεώσεων.

2. Ο έλεγχος των στοιχείων διενεργείται ετησίως σε τυχαίο δείγμα, το οποίο ανέρχεται σε ποσοστό τουλάχιστον είκοσι τοις εκατό (20%) των επενδυτικών σχεδίων που υποβάλλουν στοιχεία, σύμφωνα με την παρ. 1. Ο έλεγχος διενεργείται σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 21.

3. Οι αρμόδιες υπηρεσίες διατηρούν λεπτομερείς φακέλους με όλες τις πληροφορίες και τα δικαιολογητικά έγγραφα που απαιτούνται, οι οποίοι φυλάσσονται επί 10 έτη από την ημερομηνία ολοκλήρωσης των πράξεων.

Άρθρο 28

Παράβολα

1. Κατά την υποβολή αίτησης υπαγωγής των επενδυτικών σχεδίων απαιτείται η καταβολή παραβόλου, το οποίο ορίζεται στο ένα τοις χιλίους (0,001) του επιλέξιμου κόστους του επενδυτικού σχεδίου. Το ως άνω ποσό δεν μπορεί να είναι κατώτερο των τριακοσίων (300) ευρώ.

2. Κατά τον έλεγχο υλοποίησης επενδυτικών σχεδίων, απαιτείται η καταβολή παραβόλου, το οποίο ορίζεται στο ένα τοις χιλίους (0,001) του επιλέξιμου κόστους του επενδυτικού σχεδίου.

Ειδικώς κατά τον έλεγχο υλοποίησης των επενδυτικών σχεδίων του πενήντα τοις εκατό (50%) ή του εξήντα πέντε τοις εκατό (65%) απαιτείται η καταβολή

παραβόλου, το οποίο ορίζεται στο 0,5 τοις χιλίοις (0,0005%) του επιλέξιμου κόστους του επενδυτικού σχεδίου.

Σε περίπτωση που ο έλεγχος διενεργείται από όργανο της περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 120 του ν. 4887/2022 (ορκωτοί ελεγκτές - ελεγκτική εταιρεία), δεν απαιτείται παράβολο.

3. Για την υποβολή αιτημάτων τροποποιήσεων της παρ. 1 του άρθρου 22 απαιτείται η καταβολή παραβόλου, το οποίο ορίζεται στο 0,7 τοις χιλίοις (0,0007) του επιλέξιμου κόστους του επενδυτικού σχεδίου.

4. Τα παράβολα δεν επιστρέφονται.

Άρθρο 29

Ανάκληση αποφάσεων υπαγωγής - Κυρώσεις

1. Σε περιπτώσεις παραβάσεων των υποπερ. β, γ, δ και ε' της περ. 3 του άρθρου 26, ή εν γένει παραβάσεων των όρων συμβατότητας με τον Γ.Α.Κ., ανακαλείται από το αρμόδιο όργανο της παρ. 3 του άρθρου 17 η απόφαση υπαγωγής και ανακτάται, με τη διαδικασία είσπραξης δημόσιων εσόδων, το σύνολο της ενίσχυσης, προσαυξημένο κατά το ποσό των νόμιμων τόκων από την εκάστοτε καταβολή. Οι κυρώσεις σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο, επιβάλλονται σε περίπτωση παράβασης της υποπερ. ι' της περ. 3' του άρθρου 26, μόνο αν ο φορέας του επενδυτικού σχεδίου έχει αιτηθεί την επιδότηση του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης, σύμφωνα με την περ. δ' της παρ. 1 του άρθρου 9. Οι σχετικές αποδείξεις καταβολής των ενισχύσεων από το Δημόσιο αποτελούν τίτλο για τη βεβαίωση του χρέους από την αρμόδια Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία.²⁴

2. Στις λοιπές περιπτώσεις του άρθρου 26 της παρούσας μπορεί να ανακληθεί η απόφαση υπαγωγής και να ανακτηθεί η ενίσχυση, ή να παρακρατηθεί ή ανακτηθεί μέρος αυτής, προσαυξημένη κατά το ποσό των νόμιμων τόκων από την εκάστοτε καταβολή.

Όταν η επιχείρηση αξιοποιεί το κίνητρο της φορολογικής απαλλαγής, επιβάλλεται ολική ή μερική απώλεια του φορολογικού οφέλους, ή καταβολή του συνόλου ή μέρους μη αποδοθέντος φόρου, προσαυξημένου κατά το ποσό των νόμιμων τόκων από το κάθε έτος χρήσης της ωφέλειας.

²⁴Τροποποίηση Α. 50815/2025 01.07.2025

3. Αν δεν τηρηθούν οι όροι υπαγωγής, όπως καθορίζονται στο παρόν καθεστώς επιστρέφεται το πρόσθετο ποσό ενίσχυσης, προσαυξημένο κατά ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%).

4. Αν διαπιστωθεί ότι έχουν υποβληθεί στην υπηρεσία ψευδή ή παραπλανητικά στοιχεία, ή ότι έχουν αποσιωπηθεί στοιχεία, η γνώση των οποίων θα οδηγούσε στον αποκλεισμό της υπαγωγής του επενδυτικού σχεδίου στο παρόν καθεστώς, ή θα οδηγούσε στο να υπαχθεί με όρους διαφορετικούς ή σε μη πιστοποίηση της ολοκλήρωσης, η απόφαση υπαγωγής:

α. Εάν δεν έχει ολοκληρωθεί η επένδυση και έχει δοθεί τμήμα της ενίσχυσης, η απόφαση υπαγωγής ανακαλείται και η χορηγηθείσα ενίσχυση επιστρέφεται, προσαυξημένη κατά ποσοστό 10%,

β. εάν έχει ολοκληρωθεί η επένδυση, επιστρέφεται το σύνολο της χορηγηθείσας ενίσχυσης, προσαυξημένη κατά ποσοστό 10%.

5. Οι συνέπειες των παρ. 1, 2 και 3 επέρχονται, εφόσον η διαπίστωση της παράβασης γίνει εντός δεκαετίας από την ημερομηνία δημοσίευσης της περίληψης της απόφασης ολοκλήρωσης και έναρξης παραγωγικής λειτουργίας.

6. Σε περίπτωση μη υποβολής στοιχείων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην υποπερ. ιβ' της περ. 3 και στην περ. 4 του άρθρου 26 επιβάλλεται στον φορέα πρόστιμο που μπορεί να κυμαίνεται μεταξύ 0,5 τοις εκατό (0,5%) έως τρία τοις εκατό (3%) της ενίσχυσης, που έχει εγκριθεί, για κάθε έτος μη τήρησης της υποχρέωσης υποβολής στοιχείων, λαμβανομένων υπόψη των ειδικότερων περιστάσεων κάθε υπόθεσης. Σε περίπτωση κατ' εξακολούθηση παραβίασης της ως άνω υποχρέωσης διατάσσεται αμέσως έλεγχος σύμφωνα με όσα ορίζονται στην περ. β της παρ. 4 του άρθρου 21 και επιβάλλονται οι αντίστοιχες κυρώσεις του παρόντος.

7. Για την επέλευση των αποτελεσμάτων των παρ. 2 και 3 εκτιμώνται οι ειδικότερες περιστάσεις κάθε υπόθεσης και λαμβάνονται υπόψη, κατά περίπτωση, κριτήρια, όπως ο χρόνος αθέτησης της υποχρέωσης, το ύψος του ποσοστού συμμετοχής στην εταιρική σύνθεση της εταιρείας, το μέγεθος της ενισχυθείσας επένδυσης που εκμισθώθηκε, το ύψος της αξίας των πάγιων περιουσιακών στοιχείων που έχουν ενισχυθεί και μεταβιβάστηκαν, καθώς και ο βαθμός αναίρεσης της υλοποίησης και λειτουργίας της επένδυσης κατά τους όρους της υπαγωγής. Η επιβολή μερικής επιστροφής της εγκριθείσας ενίσχυσης μπορεί να κυμαίνεται μεταξύ 0,5 τοις εκατό (0,5%) και τριάντα τοις εκατό (30%), βάσει των παραπάνω αναφερόμενων κριτηρίων.

8. Δεν ανακαλούνται οι αποφάσεις, ούτε επιβάλλονται κυρώσεις, όταν ο φορέας υποβάλει αίτηση τροποποίησης της απόφασης υπαγωγής του επενδυτικού σχεδίου, λόγω μεταβολών, οι οποίες οφείλονται σε έκδοση μεταγενέστερου νόμου ή απόφασης δημόσιας αρχής, και ο φορέας αναγκάστηκε να τροποποιήσει το επενδυτικό σχέδιο εξαιτίας της συμμόρφωσης με το πλαίσιο αυτό.

Άρθρο 30

Έναρξη ισχύος

Η ισχύς της παρούσας απόφασης αρχίζει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 26 Ιουνίου 2026

Ο Υπουργός

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΘΕΟΔΩΡΙΚΑΚΟΣ